

museum
Beelden
aan

Zee

Jaarverslag

2018

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

Directieverslag	04
Memorabele data	08
Bedrijfsvoering	
Bestuur & Staf	10
Vrijwilligers	12
Vrijwilligersorganisatie	14
Winkel, café en verhuur	16
Artistiek bedrijf	
Aanwinsten	18
Uitgaande bruiklenen	22
Tentoonstellingen	26
Museumpublicaties	28
Publieksbegeleiding	30
Sculptuur Instituut	34
Externe functies	38
Development	
Marketing en Public Relations	42
In de pers	44
Instagram	54
Sponsors	56
Verkorte jaarrekening	58

Directieverslag

Jan Teeuwisse

Het is een jaarlijks terugkerend genoegen om, ter voorbereiding van dit verslag, in de agenda een jaar terug te gaan en in detail de revue te laten passeren. We ontvingen ruim 83.000 bezoekers waarmee 2018 het een na beste jaar is geworden in onze 24-jarige museumgeschiedenis. Een bezoekersaantal dat ons voor het derde jaar op rij zwarte cijfers liet schrijven. De bezoeker was ook in 2018 weer de belangrijkste sponsor, maar hoe krijg je telkens al die mensen weer naar Beelden aan Zee en wat doe je vervolgens met ze? Voorwaarde 1 is een aantrekkelijk en gevarieerd programma dat naar buiten getrompetterd wordt en waarvoor ter financiering daarvan, telkens een beroep wordt gedaan op het conglomeraat van charitatieve en commerciële, institutionele en particuliere sponsors waarmee, soms over een periode van jaren, een relatie is opgebouwd. Een programma dat zwaar leunt op de bereidheid van museale en particuliere verzamelaars om hun kunstschaten voor langere tijd af te staan maar waarin ook de eigen collectie een prominente rol blijft spelen. Een programma dat wordt neergezet door conservatoren, collectiebeheerders, fotografen, rondleiders, educatiemedewerkers en gastsprekers. Begeleid door tekstborden en apps, catalogi, hand-outs, films en documentaires, door tal van producten die door de artistieke staf, de partners (de vrijwilligers), stagiaires en freelancers worden vervaardigd. Dit alles zou je onder de noemer 'investering' kunnen vatten. Voorwaarde 2 is de 'uitbating' en die start op het moment dat de eerste bezoeker binnenkomt, gelokt door het nieuws over de tentoonstelling. Een gastvrij onthaal op niveau in een schitterend gebouw op een unieke locatie, daarmee maak je van bezoekers Vrienden. En die Vriend kan vervolgens weer Gouden Vriend worden, lid van de Sculpture Club, Vormidable Patroon of zelfs Trustee. Entree, winkel en café zijn de

'Op naar 2019, het jaar waarin we ons 25-jarig bestaan gaan vieren.'

directe gereedschappen van onze uitbating en het zijn de Partners die hier de hoofdrol spelen, daarin begeleid door de Primus en Floormanagers. Voor de Partners die dienst draaien te midden van de kunstwerken op zaal is het zaak een evenwicht te vinden tussen streng gezag en charismatische klantvriendelijkheid.

2018 In vogelvlucht

In januari openden we Jan Spiering in het Kabinet. Deel 9 uit de reeks Monografieën van het Sculptuur Instituut werd aan hem gewijd en de vermaarde cellist Stefan Metz speelde bij die gelegenheid Schubert. In februari namen we met weemoed afscheid van Tirzo Martha, opende Prinses Beatrix de tentoonstelling *André Volten. Utopia* die ook een satelliet had in het atelier van de beeldhouwer in Amsterdam-Noord, eveneens bezocht door de Prinses. Beide exposities werden ontworpen door architect Trude Hooykaas die terstond werd gevraagd ook *Zadkine aan Zee* te gaan inrichten. Penningmeester Isaïc Kalisvaart en ondergetekende ontvingen burgemeester Pauline Krikke en sindsdien hebben wij hoop op verkeersborden die naar de Harteveltstraat verwijzen. Op 2 maart opende Trustee Cees Hendrikse de tentoonstelling *Woody van Amen. Tijdcapsules* in het Kabinet en op 15 maart sprak kunsthistoricus Louk Tilanus bij het overzicht van de penningkunst van Guus Hellegers, ingericht in de Quist Vitrine. In april ontving het museum de Tituscirkel en de Gildemeesters, twee vooraanstaande kringen van de Vereniging Rembrandt. In mei was er de ontvangst van de Vrienden en Gouden Vrienden, namen we afscheid van de bestuursleden en *die hards* Thea Scholten en Maarten Steemers en opende Hans Rooseboom, Conservator Fotografie van het Rijksmuseum, de tentoonstelling *Charlotte Dumas. Anima* in het Kabinet. Op 1 juni opende kunstcriticus Anna Tilroe de tentoonstelling *Johan Creten. Naakte Wortels*, het eerste product van onze gastconservator Joost Bergman, en deden we die opening nog eens dunnetjes over op het op 21 juni gehouden Midzomernachtfeest, sindsdien het jaarlijkse tribuut aan al onze sponsors en dé party die kans ziet Den Haag wakker te schudden. In juni reisde de Board of Trustees onder de vakkundige leiding van Trustee en beeldhouwer Francien Valk langs de marmergroeven

van Carrara en de mooiste beeldentuinen van Toscane. Maria Linker trad toe tot de Board. Aan de vooravond van de zomer betoonden we eer aan drie Groten uit de Nederlandse beeldhouwkunst die recent waren overleden. Werk van Jan Snoeck verscheen in het museumcafé, Armando kreeg zijn eigen patio met vier werken en de Quist Vitrine werd ingericht met een bijzondere schenking van kleinplastiek en tekeningen van Arthur Spronken. Twee bruiklenen uit de collectie van Beelden aan Zee maakten deel uit van de tentoonstelling over de befaamde Kunsthandel M.L. de Boer die op 25 juni in het Rijksmuseum werd geopend. In juli ontvingen we de spouses van de Kamerheren van het Koninklijk Huis, er was een workshop in de Gipsotheek voor The Hague Contemporary, er was wederom een goedbezochte BAZ Academy, ditmaal over het Friese Eleven Fountain Project en ... er was een ontruimingsoefening. Op 1 augustus vierden we de verjaardag van museumstichter Lida Scholten-Miltenburg en eind augustus trokken bestuur en managementteam zich terug op de Drentse hei om onder leiding van Rien van Gendt het verleden te evalueren en de toekomst uit te zetten. September opende met de Diesviering met de Partners die ons voerde van de Anningahof bij Zwolle naar De Havixhorst bij Meppel, met de beeldentuin van De Fundatie nabij Heino als tussenstation. Op 5 september opende de beeldhouwer André Kruysen de tentoonstelling *Jordan Herregraven. Engelenas* in ons Kabinet, tweede in de reeks van tentoonstellingen die we in samenwerking met de Stichting Stokroos aan jong talent kunnen weiden. Deel 10 van onze monografieënreeks was gewijd aan de beeldhouwer Johan Polet en werd gepresenteerd op de retrospectief die Museum MORE in Gorssel organiseerde. In oktober vond de jaarvergadering van de Board of Trustees plaats in Huis Doorn alwaar Trustees Lideke en Frans Peese Binkhorst ons voerden door de tentoonstelling over internationale oorlogsmonumenten die een groot bruikleen uit onze Gipsotheek bevatte. Op 7 oktober opende Noëlle Chabert, directrice van het Musée Zadkine in Parijs, op de volgepakte Grote Patio de tentoonstelling *Zadkine aan Zee*, naar een concept van gastconservator Feico Hoekstra, die het begrote bezoekersaantal voor 2018 wist te overschrijden en 2019 sterk liet beginnen. De organisatie van deze alom geprezen tentoonstelling, inclusief het vinden van de benodigde fondsen, is een prestatie van formaat geweest: van de artistieke staf, de afdeling Development, de Bedrijfsvoering die over de uitbating gaat, met haar Partners die in de frontlinie staan. Daarin opereren betekent: uitleggen waarom er

een toeslag betaald moet worden; dat er een gratis app met luisterroute en game beschikbaar is; dat er drie tentoonstellingen zijn plus een satelliet in de Haagse Bijenkorf; dat er speciale Zadkine-koopwaar is; dat de tas te groot is; dat je van de beelden moet afblijven; dat de routing niet helemaal klopt maar spoedig gaat kloppen; dat je alleen naar de rondleider mag luisteren als je ervoor hebt betaald; dat je moet doorlopen tot en met de Bibliotheek. En dan laat ik de mammoetexploitatie van tosti's en appelgebak nog maar even buiten beschouwing. In oktober kwamen ook weer de reünisten bijeen, de oud-vrijwilligers van Beelden aan Zee, een uitdijend en hecht verbond. In november was er het jaarlijkse Partnerberaad, wederom geleid en voorbereid door de drie leden van de Partnerraad die eerder een enquête onder de Partners hadden uitgevoerd. En er waren door het hele jaar heen BAZ Academies met gastsprekers, onder wie ook Partners, zeg maar 'eigen kweek'. De éducation permanente werpt zijn vruchten af. In december, ten slotte, ontvingen wij de oprichters en de directie van de Turing Foundation, hoofdsponsor van *Zadkine aan Zee*. Extra openstelling tijdens de kerstvakantie, soms met inzet van eigen familieleden om het rooster gevuld te krijgen, wierp zijn vruchten af.

De driedeling van de organisatie in Artistiek Bedrijf, Development en Bedrijfsvoering die na de reorganisatie in het voorjaar van 2017 is doorgevoerd, kreeg in 2018 meer en meer vorm. Door de langdurige afwezigheid van twee zieke collega's, was en is er sprake van vervanging en de inzet van externe krachten. De educatie kreeg een nieuwe impuls, zo ook het floormanagement en de financiële administratie. Met name op dat laatste terrein zijn er grote stappen gezet wat essentieel is voor een prudente budgetbewaking en het relatiebeheer met al onze geefkringen. En laten we het BAZ Magazine niet vergeten, ook zo'n fraai staaltje gezamenlijke arbeid van betaalde en onbetaalde krachten met hart voor de zaak. En het Sculptuur Instituut, waar gewerkt wordt aan de digitale ontsluiting van de kunst-, bibliotheek en documentatiecollecties, waar studenten van de Universiteit Leiden en de Reinwardt Academie worden onderwezen, waar in opdracht een digitale oeuvrecatalogus van de beeldhouwer Mari Andriessen is opgezet.

Het is eenmaal per jaar dat ik met stijgende trots dit alles aan het papier toevertrouw want gedurende de rest van het jaar is de blik eenzijdig naar voren gericht. Met stijgende trots omdat ik me ieder jaar weer realiseer dat we

in de unieke organisatievorm die Theo en Lida Scholten in 1994 hebben bedacht, het als museum voor elkaar krijgen op het hoogste niveau mee te spelen. Een organisatie waarin een kleine staf en zo'n 170 vrijwilligers – en daaronder reken ik ook de bestuursleden en Trustees – ruim 80.000 bezoekers een onvergetelijke artistieke ervaring bezorgen. Het is essentieel om dat eenmaal per jaar goed binnen te laten komen, ons even aan die successen te laven zodat we de volgende dag, geheel ontvuld, de realiteit weer welgemoed, geïnspireerd doch beredeneerd te lijf kunnen gaan. Een huizenhoog compliment – dus – aan alle medewerkers, betaald en onbetaald, voor de gezamenlijke, schitterende prestatie van 2018.

Op naar 2019, het jaar waarin we ons 25-jarig bestaan gaan vieren. We willen dat feest, geheel in overeenstemming met het ideaal van de stichters, in eerste instantie vieren met het publiek, door de organisatie van een extra luisterrijk tentoonstellingsprogramma dat de genen van ons museum karakteriseert. Met de retrospectief over Carel Visser betonen wij

eer aan de grote traditie van de moderne, Nederlandse beeldhouwkunst en maken wij voorgoed duidelijk dat Beelden aan Zee hét Nederlandse museum voor de moderne beeldhouwkunst is, figuratief, abstract of conceptueel. Daarna Jaume Plensa, inmiddels wereldberoemd te midden van andere roemruchte vertolkers van het hedendaagse mensbeeld als Balkenhol en Gormley. Plensa werd als jonge en onbekende beeldhouwer ontdekt door Theo en Lida Scholten, lang voordat hun museum vorm zou krijgen. Niki de Saint Phalle heeft geen introductie en is nummer drie in onze rij van najaars-blockbusters. 2019 is ook het jaar waarin 100 jaar vrouwenkiesrecht wordt gevierd en ook dit aspect wordt ingezet door het museum dat kort na de opening

**'Een huizenhoog
compliment -dus- aan
alle medewerkers, betaald
en onbetaald, voor de
gezamenlijke, schitterende
prestatie van 2018.'**

in 1994 door een recensent nog werd aangeduid met 'dat vrouwenmuseum'. Driemaal spektakel in de Grote zaal maar in de andere ruimtes aandacht voor een jong talent als Lisa Sebestikova (Stokroos/Charlotte van Pallandt Prijs), internationaal opkomende kunstenaars als Maura Biava, Itamar Gilboa en Adriaan Rees, eerbetoon aan de 85-jarige Klaas Gubbels, aandacht voor Novera Ahmed, beeldhouwer en powervrouw uit Bangladesh die in Londen en Wenen studeerde en lange tijd in Parijs woonde en werkte. Plus aandacht voor het fenomeen van het reliëf in onze collectie, alle Rembrandtpenningen van Esser, enz. Maar ook op andere terreinen zijn er grote plannen. De structurele verhoging van de bezoekersaantallen

rechtvaardigt de opening van gesprekken met cateringbedrijven over de eventuele uitbating en professionalisering van het museumcafé. Een part time professional is ingezet voor de museumwinkel. De Grote Patio zal veraangenaamd worden door de plaatsing van bomen en zitbanken rondom. We blijven werken aan de plannen voor het update brengen van de 'voorkant' van het museum, waarbij bezoek aan winkel en

café, los van het museumbezoek, grote voordelen kan bieden. Plannen die het museum in de volgende kwart eeuw gaan brengen. 2019 is ook het jaar waarin we, met gebruikmaking van onze 25ste verjaardag, de verschillende geefkringen substantieel willen uitbreiden en de structurele verbinding met enkele nieuwe hoofdsponsors vastleggen. Ik reken daarbij op de volle inzet van staf, vrijwilligers en bestuur. Alleen dan zullen wij in staat zijn om het jubileumjaar op de juiste wijze te vieren en te benutten en, voor het eerst, de 100.000ste bezoeker te gaan begroeten.

JAN TEEUWISSE, DIRECTEUR

Opening André Volten. Utopia op 9 februari. V.l.n.r. burgemeester Pauline Krikke, Ruud Kuijer, Prinses Beatrix, Jan Teeuwisse en Emma van Proosdij

Overzicht tentoonstelling André Volten. Utopia

Memorabele data

- 12/1

Opening *Jan Spiering*, door Carol Schade; muziek door Stefan Metz
- 22/1

Nieuwjaarsreceptie
- 29/1

BAZ Academy over *From Marcus Aurelius to Kim Jong-il* door Kees van Tilburg
- 4/2

Finissage *Tirzo Martha. No Excuses*
- 9/2

Opening *André Volten. Utopia*, door Prinses Beatrix
- 10/2

Opening *André Volten. Utopia*, door Trude Hooykaas
- 11/2

Opening *Atelier André Volten* Amsterdam, door Jan Teeuwisse
- 13/2

Vergadering Algemeen Bestuur
- 20/2

Goed Geld Gala, Singer Laren
- 23/2

Ontvangst Burgemeester Pauline Krikke
- 2/3

Opening *Woody van Amen*, door Cees Hendrikse
- 5/3

BAZ Academy door Marleen Hartjes (Van Abbe Museum)
- 15/3

Opening *Guus Hellegers* (Quist Vitrine), door Louk Tilanus
- 12/4

Diner Titus Cirkel Vereniging Rembrandt
- 25/4

Ontvangst Prinses Beatrix in Atelier Volten, Amsterdam
- 19/5

Ontvangst Gouden Vrienden en Vrienden
- 24/5

Vergadering Algemeen Bestuur
- 24/5

Afscheid bestuursleden Thea Scholten en Maarten Steemers
- 25/5

Opening *Charlotte Dumas. Anima*, door Hans Rooseboom
- 27/5

Ontvangst Gildemeesters Vereniging Rembrandt
- 28/5

Ontvangst Sculpture Club in Atelier Volten, Amsterdam-Noord

- 1/6

Opening *Johan Creten. Naked Roots*, door Anna Tilroe
- 6/6

Reis Board of Trustees (Toscane; t/m 10/6)
- 21/6

Midzomernachtfeest
- 25/6

BAZ Academy over Johan Creten, door Joost Bergman
- 5/7

Ontvangst Partners van Kamerheren Koninklijk Huis
- 8/7

Workshop Gipsotheek voor The Hague Contemporary
- 9/7

BAZ Academy over *het Eleven Fountain Project* door Dick Leijnse
- 10/7

Ontruimingsoefening
- 1/8

Museumstichter Lida Scholten-Miltenburg viert haar 96ste verjaardag
- 30/8

Brainstorm Algemeen Bestuur en Managementteam o.l.v. Rien van Gendt

Met de klok mee: overzicht tentoonstelling *Zadkine aan Zee*, cellist Stefan Metz speelt tijdens de opening van Jan Spiering, Johan Creten en Jan Teeuwisse, opening *Zadkine aan Zee* en opening *André Volten. Utopia*

- 31/8

Vergadering Algemeen Bestuur
- 3/9

Diesviering: Anningahof/ Zwolle, De Fundatie/ Heino en De Havixhorst/ De Wijk
- 5/9

Opening Jordan Herregraven & Koos Buster (Stokroos II), door André Kruysen
- 10/9

BAZ Academy over *Zadkine*, door Emma van Proosdij
- 2/10

Jaarvergadering Board of Trustees in Huis Doorn
- 7/10

Opening *Zadkine aan Zee* (Grote zaal), Nederlandse fotografen zien
- 26/11

BAZ Academy over *Het heksbeeld van Dürer tot Disney* door Godelieve Huijskens
- 29/11

Vergadering Algemeen Bestuur
- 9/12

Ontvangst en diner Turing Foundation
- 15/10

Ontvangst Reünisten (vrijwilligers) museum Beelden aan Zee
- 05/11

BAZ Academy over *De vrouw van Zadkine* door Camée van Blommestein
- 19/11

Partnerberaad
- 23/11

Bezoek Sylvain Lecombe, oud-directeur Musée Zadkine, Parijs
- 31/8

Zadkine (Kabinet) en *May Henriquez. Een Curaçaose leerling van Zadkine* (Quist Galerij) door Noëlle Chabert

Hans Rooseboom interviewt Charlotte Dumas tijdens de opening van haar tentoonstelling *Charlotte Dumas. Anima*

Bestuur v.l.n.r.: Caroline Wynaendts, Maarten Steemers, Lida Scholten, Thea Scholten, Anthony Ruys, Walter Remmerswaal, Karin Doeksen, Egbert Scholten, Isaac Kalisvaart (Piet Scholten ontbreekt)

Staf v.l.n.r.: Emma van Proosdij, Jacqueliën van Schaik, Jeanine van Zijverden, Elin Baarda, Jan Teeuwisse, Frédérique Brinkerink, Joost Bergman, Dick van Broekhuizen, Marlies Nijkamp, Marie-anne Lodder, Leon Perlot (Alessandra Laitempergher en Katharina Kuijper ontbreken)

BEDRIJFSVOERING

Bestuur & Staf

Bestuur

A.W.M. Scholten – Miltenburg, erelid
Drs. K. Doeksen – Kleykamp
Ir. I.M. Kalisvaart, penningmeester (vanaf 11 mei 2018)
Mr. W.F.M. Remmerswaal
Mr. A. Ruys, voorzitter
Dr. P.C. Scholten
Dhr. E. Scholten
Drs. M.J. Steemers, penningmeester (t/m 11 mei 2018)
C. Wynaendts – André de la Porte MA

Curatorium Leerstoel Universiteit Leiden

Prof. dr. C.J. Zijlmans, voorzitter
Ir. J.E.J. van Bergen, secretaris
Dr. A. Hartog
Prof. dr. F.T. Scholten

Directeur

Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse

Bedrijfsvoering

J. van Schaik – Bakker, hoofd
C. Doolaard, facilitair medewerker
K. Kuijper, administrateur
Drs. M.A. Lodder, floor- eventmanagement
L. Perlot, onderhoudsmedewerker
Drs. J.J. Stapel, controller
R. Vonk, administrateur
G. de Vos van Steenwijk, facilitair medewerker
J. van Zijverden, floor- en eventmanagement

Artistiek Bedrijf

Drs. E. van Proosdij, hoofd
Drs. J. Bergman, conservator
Drs. B.J.M. van Broekhuizen, conservator
Carolijn Crombag (stagiair (UvA); tent. Mitoraj)
Drs. R. Hompe, onderzoeker
Drs. A. Laitempergher, conservator
Quirine Landwheer (stagiair (UU); tent. Zadkine aan Zee)
Drs. M. Nijkamp, publieksbegeleiding

Jaqueliën van Schaik – Bakker, hoofd Bedrijfsvoering

Development, Communicatie & Marketing

Prof. dr. J.B.J. Teeuwisse, hoofd
E. Baarda, Communicatie & Marketing
Drs. F. Brinkerink, Development
Anne Williams (stagiair)

Adviseurs Managementteam

C. van Blommestein (HRM)
J.A. Bomhoff (Gebouwenbeheer)

Gastconservatoren

Flip Bool (Nederlandse fotografen zien Zadkine)
Feico Hoekstra (Zadkine aan Zee)
Trude Hooykaas (inrichting Zadkine aan Zee)
Lideke Peese Binkhorst-Hoffscholte (Woody van Amen)
Carol Schade (Jan Spiering)

Vrijwilligers

Abrahams, Jelmer *
Allart, Roos
Appeldoorn, Bie
Baak, Corine
Baars, Ruud
Bakker, Hylkje
Barnhoorn, Kootje
Beerens, Christine
Berkel van, Veronica
Berlijn, Jorie*
Bezembinder, Mary
Bierhuys, Ruud*
Bijlstra, Ytha*
Bingen, Pauline
Blackwood Murray, Yvonne
Blankvoort, Pauline
Blokhuis, Wim
Blommestein van, Camée
Boer de, Geertruida
Boer de, Wim
Bogers, Yvonne*
Bomhoff, Ellen
Bomhoff, Joost
Booi de, Marjolein
Bos, Louise
Brantjes, Tineke
Bremer, Hanneke
Broeke ten, Sjoerd
Burger, Lyke
Consolini, Janny
Coole de, Rob
Coolen, Rine*
Corstiaans, Lidewij
Dekkers, Nell
Delsman, Annet
Dijke van, Mariëtte
Douma, Elzeliene
Drenth, Pascala
Dubbeldam, Jacobijn*
Dubock, Linda
Dufourd, Gaëlle

Elst, Marianne
Engels, Helen
Enthoven, Hanneke
Faassen, Erik
Fernandez, Rita
Geisler, Nathalie
Gelauff, Ton
Gorkum van, Jolien*
Groenevelt, Marika
Groeneweg, Gerda
Groenewegen, Alies
Grootoonk, Foekje
Guilliamse, Conny
Gunneman, Annette
Hakvoort, Friederike
Harten van der, Rolien
Harten van, Irma
Heijden van der, Laura
Heijden van der, Loes
Hendriks, Els*
Hoffman, Jolanda
Hogeland, Marijke*
Hogen Esch, Irene
Horsten, Ton
Houdé, Ineke
Houtman, Ruurd
Huberts, Meriam
Janssen, Anne
Joustra, Marie Louise
Julian, Leana
Kockelkoren, Monique
Koes, Ingrid
Kooy van, Eth
Kornman, Loes
Kraan van der, Geert
Kreij de, Ineke *
Kuilman, Anneke
Kuiper, Monique
Kunst, Joke*
Lambeck, Hanneke
Leijnse, Dick

Linscheer, Leo
Medema, Jansje
Meer van der, John
Meijer, Lonneke
Mierlo van, Godelieve
Monteiro, Conchita
Moorman, Antoinette
Mulwijk, Elizabeth
Neck van, Irene*
Nennie de, Bert
Nennie de, Thérèse
Nibar, Anita*
Niekerk van, Lia
Nieuwpoort van, Jolanda*
Oijen van, Lenny
Oltheten, Mieke*
Oudt, Nico
Overdevest, Carla
Overdijk, Marjan
Overvliet, Johan
Parmentier, Denise
Pietersz, Dory
Pol, Jadwiga
Polkamp, Aletta
Pot, Daan Peter
Prinsen, Yvonne
Raaphorst, Tonny
Rietema, Francisca*
Rijcken, Marjolein*
Roose, Mariet
Rots, Marlies
Rudolphus, Ingeborg
Ruig, Peter
Samson, Hanna
Schaaij, Carla
Schelle van, Inky
Schipper, Marijke
Schorer, René
Schrauwen, Luud
Schoorman, Nellie*
Schwartz, Annelies

Sloot, Germaine
Smit, Constance
Spaans, Tineke
Speksnijder, Fien
Spier, Annabella
Staalduinen van, Jozien
Stoelhorst, Henk
Struben, Jan Willem
Swierenga, Yvonne
Taal, Mieke
Taal, Pim
Tiel van, Gerda
Uleman, José
Veen van, Peter
Vegt van der, Edith
Veld in 't, Yvonne*
Venema, Thea
Vergalen, Nicoline*
Verhagen, Ernie
Verheggen, Veele
Vermaas, Ria
Verrips, Sjan
Vis, Mathilde*
Volland, Birgitt
Vos, Olaf
Vosters, Inge
Vriends, Annette
Waardenburg, Henny
Wallenburg, Shelley
Wapperom, Madeleen
Westra, Marijke
Willemsen, Marietta
Wolfswinkel, Irene van
Zuthem van, Heleen

*: vrijwilligers die het museum gedurende 2018 hebben verlaten en/of tot 1 januari 2019 werkzaam zijn geweest.

Vrijwilligersuitje 2018 naar Anningahof, Heino en Havixhorst

Vrijwilligersorganisatie

Professionalisering van de vrijwilligers

In 2018 staat het verbeteren van de communicatie en efficiency in de vrijwilligersorganisatie wederom hoog in het vaandel met twee floormanagers en horecacrachten die de activiteiten op de werkvloer soepel moeten laten verlopen. De doelstelling blijft het leveren van een optimale kwaliteit bij alle diensten aan de bezoekers van het museum. Dertig vrijwilligers voerden, veelal buiten hun reguliere taken van entree, winkel, café en zalen, werkzaamheden uit in de back office van het museum en ondersteunden de staf bij tentoonstellingen, communicatie, publieksbegeleiding en educatie, (financiële) administratie, redactionele en bibliotheekwerkzaamheden, evenementenorganisatie, onderhoud, technische ondersteuning en ICT. Dit jaar is Museum Beelden aan Zee overgegaan op Pin Only met het oog op duurzaamheid, efficiëntie, hygiëne en de veiligheid van de vrijwilligers.

Ontwikkeling van het aantal vrijwilligers

Per 31 december 2018 werken er 156 vrijwilligers bij museum Beelden aan Zee. Dit is inclusief een groep van 28 aspirant-vrijwilligers die dit jaar is aangenomen.

Permanente educatie voor vrijwilligers met de BAZ-Academy

Museum Beelden aan Zee verzorgt onder de naam BaZ-Academy permanente educatie voor haar vrijwilligers.

In 2018 zijn de volgende lezingen georganiseerd:

- **29 januari:** *Ruiterstandbeelden in de beeldhouwkunst* door Kees van Tilburg
- **5 maart:** *Inclusiviteit*, een lezing over blinden en slechtzienden in het museum door Marleen Hartjes
- **9 juli:** *11 fontein in de culturele hoofdstad Leeuwarden* door Dick Leijnse
- **25 juni:** *Johan Creten* door Joost Bergman
- **10 september:** *Zadkine aan Zee* door Emma van Proosdij
- **5 november:** *De vrouw van Zadkine* door Camée van Blommestein
- **26 november:** *Het Heksbeeld van Dürer tot Disney* door Godelieve Huijskens

Permanente educatie voor vrijwilligers door externe cursussen

Museum Beelden aan Zee biedt jaarlijks interne en externe cursussen aan de vrijwilligers aan.

In 2018 waren dat de volgende cursussen:

- **Rondleiden**
- **Kassatrainingen**
- **Gastvrijheidstrainingen**
- **Bedrijfshulpverleningstrainingen**

Vrijwilligersuitje 2018 naar Anningahof, Heino en Havixhorst

‘De doelstelling blijft het leveren van een **optimale kwaliteit** bij alle diensten aan de bezoekers van het museum.’

Speciale aandacht gaat elk jaar uit naar het intern opleiden van nieuwe rondleiders, die alle rondleidingen bij de tentoonstellingen verzorgen, zowel in het Nederlands als in het Duits, Engels en Frans.

Partnerberaad

Ook dit jaar vond de jaarvergadering voor en door de vrijwilligers plaats. Dit ‘partnerberaad’ werd op 19 november 2018 georganiseerd en voorgezeten door Friederike Hakvoort, Olaf Vos en Jan Willem Struben. De Partnerraad dient als spreekbuis namens de vrijwilligers en is een onafhankelijk adviesorgaan dat organisatorisch is gepositioneerd onder de afdeling Bedrijfsvoering. De Partnerraad speelt een proactieve rol ter verbetering van de communicatie tussen vrijwilligers en staf.

Partner-voor-partnerrondleidingen

Dit jaar zijn er twaalf partner-voor-partnerrondleidingen verzorgd bij de wisselende tentoonstellingen. Bij een partner-voor-partnerrondleiding geven rondleiders, zelf ook vrijwilligers van Beelden aan Zee, een informatieve rondleiding aan andere vrijwilligers.

Opening tentoonstellingen

Vele vrijwilligers hebben ook in 2018 de openingen van de tentoonstellingen in het museum bijgewoond. Daarbij ontvingen alle vrijwilligers het BaZ Magazine en de catalogi van Johan Creten en Ossip Zadkine. De rondleiders kregen ook de catalogus van André Volten en het boek over Jan Spiering.

Museum Beelden aan Zee – het jaarlijkse vrijwilligersevenement

Het jaarlijkse vrijwilligersevenement voor de vrijwilligers als blijk van waardering bestond dit jaar uit een bezoek aan de beeldentuin Anningahof in Zwolle, lunch bij De Agnietenberg in Zwolle Brug en vervolgens een bezoek

en rondleiding bij Kasteel het Nijenhuis en Beeldentuin ‘t Nijenhuis in Heino. De dag werd afgesloten met een borrel en diner bij De Havixhorst in De Schiphorst bij Meppel. 110 vrijwilligers, staf- en bestuursleden namen deel aan dit succesvolle evenement.

Programma aspirant-vrijwilligers voor- en najaar 2018

- **6 februari en 16 oktober:** *Organisatie en artistiek beleid* door Jan Teeuwisse
- **26 januari en 24 september:** *Plaats en taak van de vrijwilligers* door Jacquélien van Schaik
- **26 januari en 16 oktober:** *Rondleiding door het museum* door Dick van Broekhuizen
- **12 februari, 1 en 5 oktober:** *Kassatraining informatie café, winkel en partnerruimte* door Marie-anne Lodder, Jeanine van Zijverden en Jacquélien van Schaik
- **12 februari en 29 oktober:** Kennismakingslunch met primussen en specialisten.

De introductiecursus sluit af met het beeldhouwen van een eigen portret.

In de cursus voor aspirant-vrijwilligers zijn alle bijeenkomsten van de BAZ-Academy opgenomen.

Nicolas Alquin, *Passage du Feu (Le couple)*, 2002, gietijzer, Langdurig bruikleen aan Museum De Fundatie/ Kasteel Het Nijenhuis, Heino

Winkel, café en verhuur

Ontvangsten aan Zee

Museum Beelden aan Zee is en blijft een bijzondere locatie voor verhuur. De mogelijkheid om tussen de kunstwerken te kunnen dineren of borrelen is een *unique selling point*. Bovendien maakt het uitzicht vanuit de Zeezaal een blijvende indruk op onze gasten.

Ten opzichte van vorig jaar bleef het aantal aanvragen voor diners en borrels gelijk. Met het vertrek van de voorgaande event-manager is er kennis verloren gegaan. Er is daarom geïnvesteerd in het in kaart brengen van de huidige processen. Hierdoor hopen wij een stevige basis te hebben gecreëerd voor de start van het nieuwe jaar. Ondanks de uitgebleven stijging van aanvragen, hebben wij ook in 2018 prachtige evenementen mogen organiseren voor vooraanstaande bedrijven. (Juni 2018) Time-is-now-foundation: *"Wij willen het team van museum Beelden aan Zee van harte bedanken voor de fantastische organisatie van ons evenement! Onze gasten hebben genoten van deze mooie en inspirerende plek. We komen graag terug!"*

Café aan Zee

Een van de belangrijkste pijlers voor het museumcafé was de versimpeling van de menukaart. Er is gekozen voor één soort brood met een variëteit aan beleg, één soort taart en heerlijke soepen. Deze veranderingen zorgden voor een direct resultaat: er is minder weggegooid en een hogere productiviteit in periodes

van drukte. Door deze efficiënte manier van werken, is de uitgave per bezoeker gestegen. Ten opzichte van de vorige jaren zijn de reserveringen voor luncharrangementen en borrels enorm gestegen.

Museumwinkel Beelden aan Zee

De winkel heeft een productief jaar achter de rug, de verkopen stegen mede door de hoge bezoekersaantallen.

De verkoop van mooi vormgegeven en betaalbare merchandise bij tentoonstellingen is succesvol gebleken en heeft daarmee positief bijgedragen aan de omzet en de waardering van het museumbezoek. Een eerste aanzet is gemaakt met het vernieuwen en thematiseren van het bestaande winklassortiment.

De winkel is in eigen beheer en wordt gerund met ondersteuning van een groep toegewijde vrijwilligers van Beelden aan Zee. De catalogi behorende bij de tentoonstelling van Zadkine aan Zee, de boeken over kunst, keramiek, de kaarten en de sieraden bleken een groot succes.

ARTISTIEK BEDRIJF

Aanwinsten

Aanwinsten/Beelden

Berend Bodenkamp (1942)

Onderbroken, 2017, kwartsiet, linnen, lijm en lood, 300 x 163 x 1,5 cm, invnr. 1575, Aankoop van kunstenaar

Jan Bronner (1881 - 1972)

Grootmoeder Kegge, 1948-1962, brons, 120 x 60 x 50 cm, invnr. 1565, Schenking mw. Jet T. Sondaar-Swart

Zhang Dali (1963)

Female Body, 2007, brons, 164 x 55 x 30 cm, invnr. 1572, Schenking particulier

Alphons Freijmuth (1940)

Titel onbekend, steen, 52 x 21 x 30 cm, invnr. 1568, Schenking nalatenschap van mevrouw Adèle van Rijckevorsel

Ben Guntenaar (1922-2009)

9403, 1994, steen (Vilhonneur), invnr. 1569
9401, 1994, steen (Vilhonneur), invnr. 1570
Groep 8703, 1987, marmer, invnr. 1571, Aankoop erven Guntenaar

Alfred Haberpointner (1966)

Kop, hout, 49 x 38 x 40 cm, invnr. 1573,
Kop, hout, 49 x 26 x 33 cm, invnr. 1574, Schenking particulier

Vasile Rus Bojan (1934–2000)

2 Ruitersstandbeelden, gips, 70 x 557 x 22 cm, invnr. 1447 A en 49 x 41 x 17, invnr. 1447 B

Peer Veneman (1952)

Frame, 1993, 79 x 39 x 5,5 cm, olieverf op cement, invnr. 1576, Aankoop bij Galerie Onrust, Amsterdam

Willem Verbon (1921–2003)

Portret Majek (Oostenrijks pianist), ca. 1965, brons, invnr. 1577, Schenking dhr. Felix E.R. Rhodius

Jozephine Wortelboer (1954)

Titel onbekend, brons, 44 x 19 x 24 cm, invnr. 1567, Schenking uit nalatenschap mw. Adèle van Rijckevorsel

Aanwinsten/Penningen

Anoniem

Herdenkingsmunt 100 jaar einde Eerste Wereldoorlog 2018, kopernikkel, 33 mm, invnr. M-8743, Schenking Jan Teeuwisse

Frédéric Auguste Bartholdi (1834-1904)

Leeuw van Belfort ca. 1880, brons, 50 x 66 mm, invnr. M-8745, Schenking Wout Visser

Jules-Clément Chaplain (1839-1909)

Jean-Louis Pascal 25 jaar architect 1897, brons, 95 x 80 mm, invnr. M-8746. Schenking Wout Visser
Marcelin Berthelot 50 jaar wetenschapper 1901, brons, 70 x 57 mm, invnr. M-8747. Schenking Wout Visser

Alexandre Charpentier (1856-1909)

Société des Amis de la Médaille Francaise 1901, brons, 67 x 73 mm, invnr. M-8748. Schenking Wout Visser
Maison Duval Janvier 1902, brons, 53 x 60 mm, invnr. M-8749, Schenking Wout Visser

Eric Claus (1936)

Rijnlands Lyceum 1980, brons, 80 mm, invnr. M-8742, Schenking Luud Schrauwen
Algemene Rekenkamer 175 jaar bestaan 1989, brons, 76 mm, invnr. M-8744, Schenking Monica Pieterse

Lucien Coudray (1864-1932)

Orphée 1899, brons, 69 mm, invnr. M-8750, Schenking Wout Visser
Wijnbouw ca. 1900, brons, 68 x 38 mm, invnr. M-8751, Schenking Wout Visser

H. Demey

Concours d'Elégance Libourne 1934, brons verzilverd, 44 x 95 mm, invnr. M-8752, Schenking Wout Visser

Godefroid Devreese (1861-1941)

La dynastie Belge z.j. brons, 69 x 78 mm, invnr. M-8753, Schenking Wout Visser
La dynastie Belge z.j. brons, 69 x 78 mm, invnr. M-8754, Schenking Wout Visser

Henri Dropsy (1885-1969)

Isadora Duncan 1912, brons, 50 mm, invnr. M-8755, Schenking Wout Visser

Angelo Hecq

Emile Verhaeren 1932, brons verzilverd, 66 x 42 mm, invnr. M-8756, Schenking Wout Visser

Raoul Lamourdedieu (1877-1963)

Roeiboot in storm z.j. brons, 46 x 60 mm, invnr. M-8757. Schenking Wout Visser
André Lavrillier (1885-1958)
Léda ca. 1921, brons, 101 x 62 mm, invnr. M-8759, Schenking Wout Visser

Pierre Lenoir (1879-1953)

Fumeuse 1931, brons, 51 x 75 mm, invnr. M-8758, Schenking Wout Visser

A. Maillard

Automobile Club de Nice 1901, brons verguld, 55 x 55 mm, invnr. M-8760, Schenking Wout Visser

Hanneke Mols-van Gool (1933)

Samen verder 2006, diabaas en been, 79 x 125 mm, invnr. M-8724, Schenking kunstenaar
Cirkelgang 2013, diabaas en ijzer, 89 x 136 mm, invnr. M-8725, Schenking kunstenaar
Herfst 2015, diabaas, 99 x 103 mm,

Emma van Proosdij, hoofd Artistiek Bedrijf

Peer Veneman, Frame

invnr. M-8726, Schenking kunstenaar
Binding 2017 diabaas, been, ijzer en leer, 90 x 134 mm, invnr. M-8727, Schenking kunstenaar

Alexandre Morlon (1878-1951)

Automobile ca. 1907, zilver, 49 x 79 mm, invnr. M-8761, Schenking Wout Visser

Marcel Rau (1886-1966)

Belgische Liberale Partij z.j. brons, 71 x 71 mm, invnr. M-8762, Schenking Wout Visser

Marcel Renard (1893-1974)

Vrouw met harp 1927, brons, 55 x 55 mm, invnr. M-8763, Schenking Wout Visser

Oscar Roty (1846-1911)

President Said Carnot overleden 1894, brons, 80 x 57 mm, invnr. M-8764
Oeuvre des Liberees de Saint-Lazare 1870, brons, 51 x 36 mm, invnr. M-8765, Schenking Wout Visser

Lijsbeth Teding van Berkhout (1946)

Prix de Rome I 1981, messing, 58 x 60 x 23 mm, invnr. M-8728, Schenking kunstenaar
Prix de Rome II 1981, messing, 58 x 60 x 22 mm, invnr. M-8729, Schenking kunstenaar
Abstede Scutos Groep 1981, aluminium, 120 x 122 mm, invnr. M-8730, Schenking kunstenaar
Nederlands Muziekprijs (tweedelig) 1981, koper, 70 mm (per deel), invnr. M-8731, Schenking kunstenaar
Ministerie van Binnenlandse Zaken 175 jaar bestaan, 1975, aluminium, 102 x 102 mm, invnr. M-8732, Schenking kunstenaar
Koploper I 1989, roestvrijstaal, 9 x 90 mm, invnr. M-8733, Schenking kunstenaar
Koploper II 1989, aluminium en messing, 80 x 60 mm, invnr. M-8734, Schenking kunstenaar
Als boven, tweede exemplaar van

dezelfde penning, invnr. M-8734, Schenking kunstenaar
Buizen (tweedelig) 1982, acrylaat, 60 mm (per deel), invnr. M-8735, Schenking kunstenaar
Buizen (tweedelig) 1981, aluminium, 101 x 20 mm (per deel), invnr. M-8736, Schenking kunstenaar
Hoekpenning nr. 6/12 1986, ijzer en messing, 140 x 80 x 150 mm, invnr. M-8737
Teylers Initiatiefpenning 1992/1993, koper, 154 x 55 mm, invnr. M-8738, Schenking kunstenaar
Nederlandse Spoorwegen-Goederenvervoer 1988, staal en grafiet, 85 x 80 mm, invnr. M-8739, Schenking kunstenaar
Regen in september (vierdelig) 1995, glas en messing, 71 x 80 mm (per deel), invnr. M-8740, Schenking kunstenaar
Stichting Familie Blokhuis Fonds 1912-1987 1987, meubelhout en lood, 60 x 60 x 60 mm, invnr. M-8741, Schenking kunstenaar

Met de klok mee: Ben Guntenenaar, Steen; Jan Bronner, Grootmoeder Kegge; Zhang Dali, Female Body; Ben Guntenaar, Steen

Berend Bodenkamp, Onderbroken

Ede Telcs (1872-1948)
Atalante 1926, messing, 59 mm,
invnr. M-8766, Schenking Wout Visser

Rene Thénot (1872-1963)
Chineze fazanten z.j., tin,
68 x 162 mm, invnr. M-8767,
Schenking Wout Visser
Panter op tak z.j., brons, 51 x 75 mm,
invnr. M-8768, Schenking Wout Visser

Pierre Turin (1891-1968)
Nymphe 1932, brons, 39 mm, invnr.
M-8769, Schenking Wout Visser
*Exposition Internationale des Arts et
Techniques* 1937, brons, 68 mm,
invnr. M-8770, Schenking Wout Visser
Claude Debussy 1932, brons,

60 x 42 mm, invnr. M-8771,
Schenking Wout Visser
Voor de oud-strijders z.j. brons
verzilverd, 68 x 51 mm, invnr. M-8772,
Schenking Wout Visser

Frans van der Veld (1940)
Vrijmetselarij 300 jaar bestaan
2017, brons, 63 mm, invnr. M-8722,
Schenking A.R.I. Aris
Vrijmetselaarspenning 2004, brons,
48 mm, invnr. M-8723,
Schenking A.R.I. Aris

Séraphin Émile Vernier (1852-1927)
Archeologie z.j. brons,
70 x 50 mm, invnr. M-8773.
Schenking Wout Visser

Ovide Yencesse (1869-1947)
Moederschap ca. 1906, brons,
60 x 53 mm, invnr. M-8774,
Schenking Wout Visser
Eve ca. 1906 brons, 100 mm,
invnr. M-8775. Schenking Wout Visser

Aanwinsten/Overig

Foto door **Erwin Blumenfeld**
(1897-1969) van het beeld
De bezinning van Johan Polet,
30 x 21,5 cm, invnr. T47,
Schenking Ype Koopmans

Uitgaande bruiklenen

Bruikleenveiling (2011-2013-2015-2017)

- Arman, *Venus Varium et Mutabile*, 1986, brons, inv. nr. 583
- AvL (Atelier van Lieshout), *AVL-Mannen*, 1999, fiberglas, inv. nr. 743
- Joannis Avramidis, *Trias*, 1970, brons, inv. nr. 468
- David Begbie, *Self Contained*, 1990, staal en hout, inv. nr. 725
- Venancio Blanco, *Segador*, 1965, brons, inv. nr. 20
- Fernando Botero, *Bishop*, 1977, polyester en verf, inv. nr. 335
- Augustin Cárdenas, *Le Dialogue*, 1984, brons, inv. nr. 492
- Anthony Caro, *Table Piece CLXIX*, 1974, staal, inv. nr. 1302
- Aron Demetz, *Things in the mirror are closer than they appear*, 2013, cederhout en sparrenhars, inv. nr. 1250
- Eveline van Duyl, *Kant*, 2010, gips, nylon, textiel en latex, inv. nr. 1002
- Eveline van Duyl, *Montaigne*, 2010, textiel, touw en lappen, inv. nr. 1216
- Jeroen Henneman, *De Kus*, 1982, geanodiseerd aluminium en marmer, inv. nr. 363
- Hans van der Ham, *ZT*, 2012, zwart gebakken klei, inv. nr. 1317
- Allen Jones, *Odalisque*, 1983, ijzer, geverfd, inv. nr. 473
- Nic Jonk, *Moeder en Kind*, 1980, brons, inv. nr. 309
- Nic Jonk, *Figuur staande op een been I*, 1965, brons, inv. nr. 308
- Jinmo Kang, *Portrait of Buddha*, 2001, graniet en rvs, inv. nr. 756
- Liang Shuo, *Worker*, 2003, brons, inv. nr. 1258
- Gary Mayers, *Woman*, 1998, aluminium, inv. nr. 709
- Iris LeRütte, *Daphne*, 2008, brons, inv. nr. 980
- Les Deux Garçons, *Tu en as du culot!*, 2014, porselein, taxidermie, inv. nr. 1275
- Gerhard Marcks, *Kleine drei Grazien*, 1956, brons, inv. nr. 440
- Jan Meefout, *Echtpaar*, 1975, hardsteen, inv. nr. 312

- Igor Mitoraj, *Titan*, 1978, marmer, inv. nr. 251
- Igor Mitoraj, *Conversation*, 1983, marmer, 469
- Giacomo Manzù, *Pattinatrice*, 1959, brons, inv. nr. 750
- Renato Nicolodi, *Kazemat 1*, 2014, beton en hout, inv. nr. 1295
- Man Ray, *Herma*, 1975, brons, inv. nr. 439
- Niki de Saint Phalle, *Les Baigneurs*, 1975, kunststof, inv. nr. 250
- Arie Schippers, *Mandela*, 2011, purschuim en acrylverf, inv. nr. 1334
- Aart Schonk, *Danaë*, 1981, marmer, inv. nr. 938
- Eja Siepman van den Berg, *Staannd meisje*, 1968, brons, inv. nr. 184
- Arthur Spronken, *Steigerend paardje*, 1984, brons, inv. nr. 039
- Shinkichi Tajiri, *Penal Colony*, 1956, messing, inv. nr. 105
- Ludwig Vandevelde, *Plooirok*, 1992, hout, inv. nr. 678
- Henk Visch, *Noch einmal*, 1992, brons, inv. nr. 1370
- Tony van de Vorst, *Mond*, 1999, perzisch marmer, 740
- Auke de Vries, *"Sail" Vogelboot*, 2009, beschilderd metaal, inv. nr. 1232
- Wang Jin, *A Chinese Dream*, 2003, pvc en nylondraad, inv. nr. 1015

Amsterdam, Van Lanschot Kempen

- Mari Andriessen, *De Dokwerker*, 1952, brons, inv. nr. 138
- Jean Michel Folon, *La mer, ce grand Sculpteur*, 1997, brons, inv. nr. 759

Den Haag, AEGON NV

- Steef Roothaan, *Zonder titel*, 1991, hout en acryl, inv. nr. 670

Den Haag, Gemeentemuseum (tent. Art Deco & Paul Poiret)

- Ossip Zadkine, *Tête de femme ou Tête Héroïque*, 1922, hout, inv. nr. 410

Den Haag, Ministerie van O.C. en W.

- Olivier Strebelle, *Miss Television I*, 1978, brons, inv. nr. 283
- Horst Antes, *Stehende Figur*, 1979/80/81, staal, inv. nr. 330
- Nicolas Dings, *Soft-Target-5*, 2008, polyurethaan, glas en lak, inv. nr. 966
- Cor Hund, *Multatuli*, jaren '60, gips, inv. nr. 4.17

Den Haag, Sophia Revalidatie Centrum

- Nicolas Dings, *Wooly Bully*, 2005, brons, inv. nr. 935
- Ben Jakober, *Instant release*, 1984, ijzer, inv. nr. 630
- Ben Jakober, *Man cage*, 1984, ijzer, inv. nr. 594

De Wijk, De Havixhorst (semipermanente opstelling)

- Andriessen, *Dokwerker*, (model), 1951, brons, inv. nr. 138
- Hans Bayens, *Jongen met trommel*, 1969, brons, inv. nr. 30
- Fons Bemelmans, *Leda en de zwaan*, 1975, brons, inv. nr. 142
- Jan Bronner, *Diakenhuismannetje*, 1913, brons, inv. nr. 140
- Federico Carasso, *Zwemmers*, 1951, brons, inv. nr. 45
- Pieter d'Hont, *Gesprek*, 1960, brons, inv. nr. 43
- Piet Esser, *Honkbalspeler*, 1966-1967, brons, inv. nr. 76
- Piet Esser, *Spaanse Brabander/Bredero* (model), 1963-1967, brons, inv. nr. 924
- Maja van Hall, *De stap*, 1974, brons, inv. nr. 379
- Auke Hettema, *Elfstedenrijder*, z.d., brons, inv. nr. 90
- Cor Hund, *Willy met het mandje*, 1958, brons, inv. nr. 902
- Gooitzen de Jong, *Tamboer*, 1967, brons, inv. nr. 093
- Nic Jonk, *Salto*, 1973, brons, inv. nr. 274
- Hildo Krop, *Lopend Paar*, 1928, Muschel-kalksteen, inv. nr. 422
- Theo van der Nahmer, *Persepolis*,

Ossip Zadkine, *Tête de femme*, 1922, hout, collectie museum Beelden aan Zee
Foto door Erik en Petra Hesmerg. © Ossip Zadkine, c/o Pictoright Amsterdam 2018

Arthur Spronken (1930 - 2018), *Jean Sibelius*, 1980-1995, brons, Collectie museum Beelden aan Zee, in bruikleen bij Beeldenpark De Havixhorst

- 1975, brons, inv. nr. 933
- Arthur Spronken, *Riitta*, 1963, brons, inv. nr. 694
- Arthur Spronken, *Vliegende-Hollander* 1964, brons, inv. nr. 991
- Arthur Spronken, *Paard*, 1981, brons, inv. nr. 314
- Pieter Starreveld, *De rivier*, 1963-1965, brons, inv. nr. 906

De Wijk, De Havixhorst (tent. En wie ben jij?)

- Auke Hettema, *Jan Meefout*, 1989, brons, inv. nr. 1213
- Auke Hettema, *Pieter d'Hont*, 1988, brons, inv. nr. 1215
- Auke Hettema, *Mari Andriessen*, 1982/84, brons, inv. nr. 1210
- Frank Letterie, *Albert Termote*, 1965/1980, brons, inv. nr. 240
- Jan Meefout, *Irmgard Meefout*, 1949, Franse kalksteen (Euville) inv. nr. 1082
- Bertus Sondaar, *Schubert*, 1982-1985, brons, inv. nr. 565
- Arthur Spronken, *Jean Sibelius*, 1980-1995, brons, inv. nr. 686
- Piet Esser, *Jan Bronner*, brons, inv. nr. 4001422
- Jeroen Henneman, *Wim Duisenberg*, 2004-2005, brons, inv. nr. 868
- Theo van de Vathorst, *Willem Pijper als automobilist (motorist)*, 1982, brons, inv. nr. 5001319

Dordrecht, Dordrechts Museum (tent. Omzien. 40 Jaar Ned. Kring van Beeldhouwers)

- Jan Timmer, *Cycloop*, 1980, marmer (Namens), inv. nr. 433

Haarlem, Kathedraal Museum Nieuwe Bavo (tent. Mari Andriessen in woord en beeld)

- St. Johannes de Evangelist met de adelaar, 1964, brons, inv. nr. FHM10015
- Tobias en de engel, 1968, brons
- De annunciatie, 1936, brons, inv. nr. FHM10026
- Christus geneest de blinde, 1923, brons, inv. nr. FHM10027
- Jozef en de vrouw van Potifar, 1976, kalksteen, inv. nr. FHM10028
- De verloren zoon, 1960-1969, keramiek, inv. nr. FHM10115
- Portret Albert de Klerk, 1975, brons, inv. nr. FHM10031
- Mozart dirigerend, 1958, gebakken

- klei, inv. nr. FHM10073
- Mozart stervend, 1958, gebakken klei, inv. nr. FHM10074
- De visitatie, 1926, brons, inv. nr. FHM10092
- Madonna met kind, 1922, gips, inv. nr. FHM10114
- Pietà, 1930, gips
- Saul en David, gebakken klei, inv. nr. FHM10121
- Portret Willem Andriessen, brons, inv. nr. 992

Heino, Museum De Fundatie

- Herbert Albrecht, *Trauernder*, 1987, Belgisch hardsteen, inv. nr. 646
- Andreu Alfaro, *Carlota de Weimar*, 1988, ijzer, inv. nr. 726
- Andreu Alfaro, *Adam e Eva*, 1998, ijzer, gevefd, inv. nr. 755
- Alquin *Passage du Feu (Le Couple)* 2002, ijzer, inv. nr. 785
- Kenneth Armitage, *Moon figure*, 1948, brons, inv. nr. 528
- Burkard Backe, *Pythia*, 1987, brons, inv. nr. 625
- Toni Benetton, *Donna che cammina*, 1951, ijzer, inv. nr. 520
- Caspar Berger, *Torso ZZM/ zelfportret 6*, 2008, brons en beton, inv. nr. 1040
- Joachim Berthold, *Neuer Adam II*, 1973, brons, inv. nr. 213
- Hede Bühl, *Wächter*, 1978, brons, inv. nr. 449
- Axel Cassel, *Le serpent*, 1986, brons, inv. nr. 586
- Pino Castagna, *La Guardata*, 1984, brons, inv. nr. 550
- Georges Charpentier, *Marathon Man*, 1982, brons, inv. nr. 502
- Tom Claassen, *Zonder Titel (Kapsel Spinoza)*, 1997-1999, brons, inv. nr. 727
- Michael Croissant, *Figur*, Werk No. 670, 1997, brons, inv. nr. 698
- Eugène Dodeigne, *Bras levé*, 1977, kalksteen (Blauwe Soignies), inv. nr. 258
- Frank Dornseif, *Sitzende*, 1984, ijzer (betonijzer), inv. nr. 475
- Lothar Fischer, *Gesockelte Norne*, 1978, ijzer, inv. nr. 734
- Alfred Hrdlicka, *Porträt Bonhoeffer*, 1977, brons, inv. nr. 327
- Yubi Kirindongo, *Bloki*, 2002, autobanden, inv. nr. 1196
- Dietrich Klinge, *Der Kult*, 1995,

- brons, inv. nr. 716
- Fritz Koenig, *Zwei I*, 1971, brons, inv. nr. 265
- Rainer Kriester, *Grosze Stele*, 1985, brons, inv. nr. 729
- Igor Mitoraj, *Terra Amara*, 1990, brons, inv. nr. 695
- Bernhard Müller-Feijen, *Archetype Oervorm*, 1986, ijzer, inv. nr. 597
- Waldemar Otto, *Herbstallegorie*, 1988, brons, inv. nr. 639
- Waldemar Otto, *Sockeltorso*, 1985 -1986, ijzer, inv. nr. 598
- Josef Pillhofer, *Anaxagoras*, 1970, brons, inv. nr. 649
- André Raboud, *Jeune fille dans une barque*, 1999, graniet (Afrikaans), inv. nr. 775
- Steef Roothaan, *Het gezicht*, 1999, brons, inv. nr. 748
- Larisa Sitar, *Monument*, 2014, beton en mos, inv. nr. 1307
- Arthur Spronken, *Mité*, 1981, brons, inv. nr. 425
- Hans Steinbrenner, *Figur*, 1987, hout (eiken), inv. nr. 687
- Elisabet Stienstra, *De tafel*, 1990, brons, hout, inv. nr. 903
- Werner Stötzer, *Die Werra*, 1972, brons, inv. nr. 696
- Sophia Vari, *Les amants assis*, 1983, brons, inv. nr. 481
- Jan Verschoor, *De danser*, 1981-1984, brons, inv. nr. 457
- Trak Wendisch, *Bläser V*, 1993, brons, inv. nr. 693
- Jos Wong, *Vibrating figure*, 1981-1986, brons, inv. nr. 572
- Zhou Brothers, *Ballet dancer*, 1995, brons, inv. nr. 692
- Henk Zweerus, *Kijken en luisteren*, 1973, brons, inv. nr. 1032

Scheveningen, Grand Hotel Amrâth Kurhaus

- Sergio Bustamante, *Sirène*, keramiek, inv. nr. 788
- Joseph Erhardy, *L'été aux Tuileries*, 1995, brons, inv. nr. 702
- Nicolas Mukomberanwa, *A bird in the hand is worth two in the bush*, ca. 1988, steen, inv. nr. 643

Silkeborg (Denemarken), Kunst Centret Silkeborg Bad (tent. Beyond the Body)

- Antoine Berghs, *=(passage)*, 1999, lindehout, verf (autocryl), theaterspot, inv. nr. 907

Tentoonstellingen

GROTE ZAAL

André Volten. *Utopia*

(9 februari t/m 27 mei 2018);

inrichting Trude Hooykaas; met catalogus

Johan Creten. *Naked Roots*

(1 juni t/m 30 september 2018); met catalogus

Zadkine aan Zee

(6 oktober 2018 t/m 3 maart 2019); gastconservator

Feico Hoekstra; inrichting Trude Hooykaas; met catalogus

KABINET

Jan Spiering. *Stil en standvastig*

(12 januari t/m 18 februari 2018);

gastconservator Carol Schade; met publicatie

Woody van Amen

(2 maart t/m 13 mei 2018);

gastconservator Lideke Peese Binkhorst-Hoffscholte

Charlotte Dumas. *Anima*

(15 mei t/m 12 augustus 2018)

Jordan Herregraven. *Angel Bait/ Engelenaa*

(30 augustus t/m 30 september 2018)

Nederlandse fotografen zien Zadkine

(6 oktober 2018 t/m 3 maart 2019);

gastconservator Flip Bool

Met de klok mee: **Charlotte Dumas**, *Arched* (Arlington National Cemetery, Arlington, Virginia), 2012, c-print, collectie De Brauw Blackstone Westbroek, Tentoonstelling *Zadkine aan Zee*, **André Volten**, *Europäisches Patentamt München* (maquette), 1978, hout en roestvrij staal

KLEINE ZAAL

VoorBeelden.

(Doorlopend)

Hoogtepunten uit de Beelden aan Zee Collectie

LICHTHOF

Armando Court

(Doorlopend)

QUIST GALERIJ

Guus Hellegers. *De penning: een eindeloos experiment*

(15 maart t/m 2 juli 2018)

In memoriam Arthur Spronken

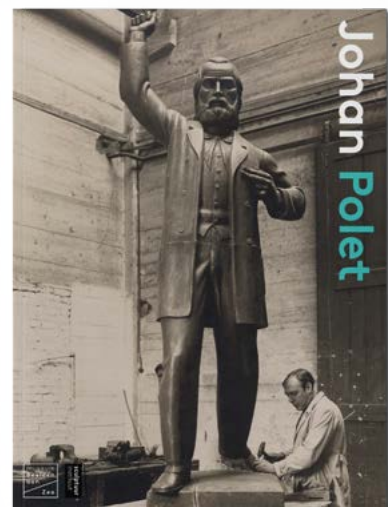
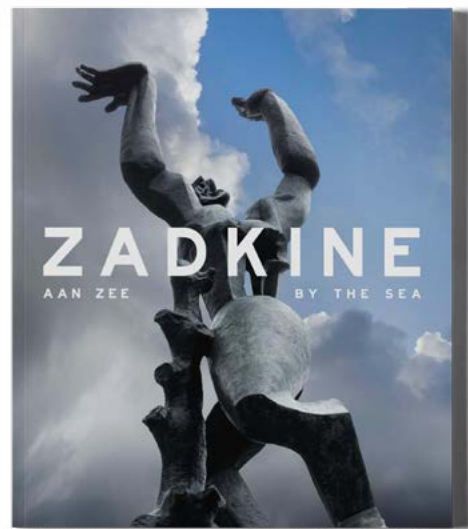
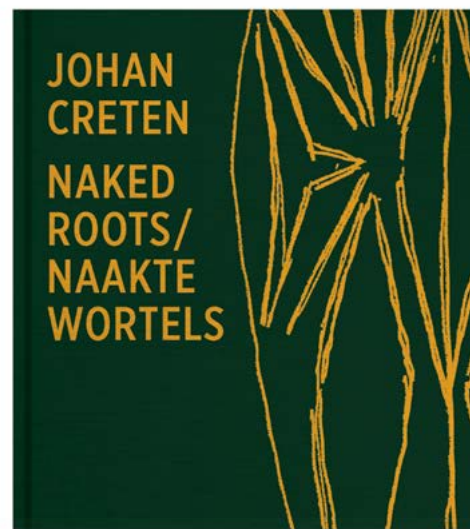
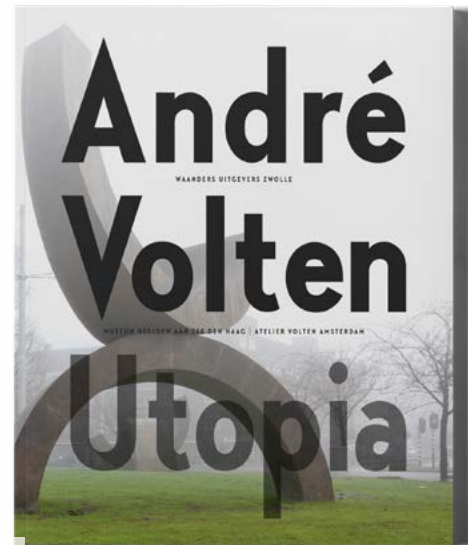
(werken uit een anonieme schenking;

6 juli t/m 1 oktober 2018)

May Henriquez. *Een Curaçaose leerling van Zadkine*

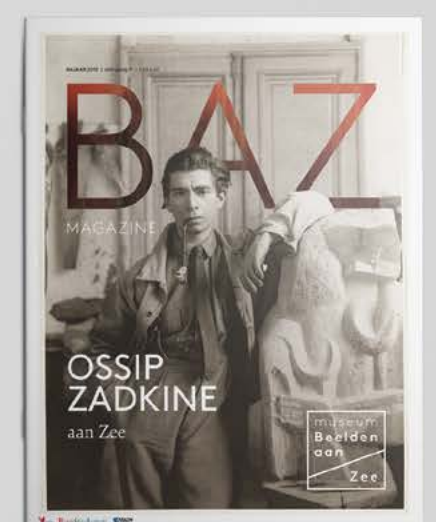
(6 oktober 2018 t/m 3 maart 2019)

Museumpublicaties

Museumpublicaties

- BAZ Magazine 11 (2018) nrs. 24, 25 en 26
- Trude Hooykaas, Ruud Kuijer, Emma van Proosdij en Jan Teeuwisse, André Volten. *Utopia*, Zwolle-Den Haag-Amsterdam 2018
- Joost Bergman en Jan Teeuwisse, *Johan Creten. Naked Roots*, Tiel (B) en Den Haag 2018
- Feico Hoekstra, Cathy Corbett, Siebe Thissen, Flip Bool, Véronique Gautherin, Noëlle Chabert en Jan Teeuwisse, *Zadkine aan Zee*, Zwolle-Den Haag 2018
- Ype Koopmans, *Johan Polet (1894-1971)*, Den Haag (Monografieën van het Sculptuur Instituut, deel 10) 2018

Publieksbegeleiding

Specificatie museumlessen en workshops

* aantal is inclusief vakantieworkshops

Basisonderwijs				Voortgezet Onderwijs						Particulier			
Cultuurmenu		Cultuurschakel		Cultuurmenu		Losse lessen (Workshops)		Rondleiding (Visible Thinking)		Kinderen (feestjes + vakanties)		Volwassenen (Workshops)	
groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	leerlingen	groepen	aantal	groepen	aantal
43	1061	11	265	11	267	12	253	16	205	8	105	6	110
Totaal aantal groepen: 54				Totaal aantal groepen: 39						Totaal aantal groepen: 14			
Totaal aantal leerlingen: 1326				Totaal aantal leerlingen: 725						Totaal aantal leerlingen: 215			

Publieksbegeleiding en educatie

Met ingang van 1 juli 2018 is de afdeling Educatie ondergebracht in de nieuwe afdeling Publieksbegeleiding. Marlies Nijkamp is als staffunctionaris aangesteld. Zij heeft als aandachtsveld het informeren van alle doelgroepen van het museum middels educatieve inspirerende producten: van onze ‘gewone’ bezoekers, die individueel of in groepen het museum bezoeken, tot scholieren van het basis- en voortgezet onderwijs, maar ook van bijzondere groepen, zoals blinden en slechthzienden en mensen met de ziekte van Alzheimer. In 2018 werd het educatieteam uitgebreid met zes nieuwe museumdocenten. Om een stevige basis te leggen voor educatie werd er aan het begin van schooljaar 2018/2019 een training gegeven en gebrainstormd over wensen en ideeën voor schoolbezoeken.

Het rondleidersteam Blijft je bij, voor mensen met de ziekte van Alzheimer, heeft dertig rondleidingen gegeven. Een toenemend aantal verzorgingstehuizen weet museum Beelden aan Zee te vinden voor deze speciale interactieve rondleidingen. In plaats van maandelijks, werd er bijna wekelijks een rondleiding geboekt. Tijdens de tentoonstelling Zadkine aan Zee is gebleken dat het door de drukte in het museum vrijwel onmogelijk is om de rondleidingen op donderdag te geven. Daarom is besloten om de groepen voor Blijft je bij op maandag te ontvangen. Het museum is dan gesloten voor publiek en zodoende kunnen we de rust garanderen die deze doelgroep nodig heeft.

Zadkine aan Zee

Bij een blockbustertentoonstelling hoort een uitgebreid publieksprogramma. Tijdens Zadkine aan Zee werden er diverse activiteiten georganiseerd voor alle doelgroepen. Met behulp van een variatie aan educatieve producten werd het publiek op (inter)actieve wijze bij de tentoonstelling betrokken en werd het sculpturale verhaal voor bezoekers toegankelijk gemaakt. De wetenschappelijke inhoud van de tentoonstelling werd uitgelegd in zaalteksten, video, rondleidingen, museumlessen, publicaties en speurtochten. Daarnaast waren er lezingen, workshops en een gratis te downloaden app. Hans van der Gaarden, bekend als Man van Taal, gaf zeven lezingen ‘Inside Ossip’ in de bibliotheek. In totaal waren er 294 toehoorders. De Lezingen aan Zee werden gegeven door Emma van Proosdij en Camée van Blommestein. Daar kwamen 85 geïnteresseerden op af. In december stonden twee zondagmiddagen in het teken van Zadkines Orpheus. Bezoekers konden zich, net als Zadkine, laten inspireren door de mythische dichter, zanger en musicus. In de entreehal werd sfeervolle jazzmuziek gespeeld door Ludo Deckers (bas) en Pieter van Santen (piano). In de Gipsotheek konden bezoekers van alle leeftijden gratis een miniworkshop gipsgieten volgen. Circa vijftig bezoekers deden hieraan mee. De app ‘Zadkine aan Zee’ bevatte een informatieve multimediatour met game, waardoor bezoekers meer te weten konden komen over het leven en werk van Ossip Zadkine. In totaal is de app 3029 keer gedownload.

Workshop o.l.v. museumdocent Yke Prins, tijdens Zadkine aan Zee

Aantal rondleidingen per tentoonstelling

Periode	Tentoonstelling	Inloop-rondleiding	Reguliere rondleidingen	Totaal	Hiervan EN/DU/FR	Hiervan blind/slechtz. en alzh.	Hiervan avondrondleiding	Hiervan Visible Thinking
Jan/feb	Tirzo Martha Norva Sling	18	10	28	1	- -	6	-
Feb/mei	André Volten Woody van Amen	52	53	105	-	6 bl/s 6 alzh	11	-
Juni/sept	Johan Creten Charlotte Dumas	62	93	155	6	4 bl/s 9 alzh	-	4
Okt/dec	Ossip Zadkine	64	145	209	2	6 bl/s 15 alzh	3	12
	Totaal	196	301	497	9	16 bl/s 30 alzh	20	16

Workshop o.l.v. museumdocent Yke Prins, tijdens Zadkine aan Zee

Binnen handbereik

In 2016 won museum Beelden aan Zee de eerste RAAK Stimuleringsprijs. Daardoor was het museum in staat nog meer aandacht te besteden aan de toegankelijkheid van het gebouw en de tentoonstellingen voor mensen met een visuele beperking. Met het gewonnen geldbedrag kon een belangrijke professionaliseringsslag gemaakt worden. In 2018 werden de projecten rondom de RAAK Stimuleringsprijs afgerond. Het museum werd fysiek goed toegankelijk gemaakt door de markeringslijnen op de trappen. Op verzoek van museum Beelden aan Zee zijn, in plaats van de door het museum gewonnen voelreliëfs, door Dedicon een voelplattegrond en een aantal Twin Visionkaarten van het museum vervaardigd.

Sinds maart 2018 worden rondleidingen Binnen handbereik nieuwe stijl gegeven, dat wil zeggen een rondleiding met een thema, dat per tentoonstelling wijzigt, met veel interactie. Sindsdien is er een tiental blindenrondleidingen gegeven aan in totaal 61 blinde en slechtziende bezoekers en 51 begeleiders. Speciaal voor de rondleiding werd een aantal beelden geselecteerd die aangeraakt mochten worden. Er werd gekeken/gevoeld naar vorm, textuur en mate van abstractie. Het was een reis door de beeldhouwkunst waarbij niet alleen gevoeld, maar ook geroken, gepraat, gelachen en gediscussieerd kon worden. Rondleidingen werden met succes bezocht. Bezoekers die Binnen handbereik volgden komen vaak weer terug, ook buiten de maandelijks geplande rondleidingen op de zaterdag.

Sculptuur Instituut

In 2018 werden ca. 7.000 bezoeken geregistreerd. Het merendeel van deze bezoeken betreft museumbezoekers die zich verder willen verdiepen in het werk van een bepaalde kunstenaar, een techniek of ander onderwerp dat zij zojuist hebben aanschouwd. Verder werden de collecties van het instituut geraadpleegd door universitaire of museale onderzoekers, kunstcritici en kunsthandelaren. Veel informatie wordt digitaal verstrekt. Naast de gebruikelijke toeschrijvingproblematiek is er bij openbare collectiebeheerders en andere instellingen en stichtingen een groeiende behoefte aan inhoudelijke en technische expertise met betrekking tot de moderne beeldhouwkunst. Bibliotheek- en documentatiecollecties zijn ook van belang voor de vrijwilligers van het museum die zich voorbereiden op hun taak als rondleider, educatiemedewerker, enz. Onder leiding van de staf van het Sculptuur Instituut konden in het jaar 2018 de gebruikelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. De meeste aandacht ging uit naar de voorbereiding en organisatie van de tentoonstellingsprojecten van museum Beelden aan Zee, de belangrijkste partner van het instituut. Onder die werkzaamheden worden verstaan: conceptvorming, fondswerving, bruikleen- en verzekeringsproblematiek, tentoonstellingsopbouw en inrichting, conditierapportage, mailings, audiovisuele ondersteuning, tekstuele informatie, educatieprogramma's, inhoudelijke ondersteuning public relations, organisatie tentoonstelling gerelateerde symposia plus alle werkzaamheden die zich concentreren rond de tentoonstellingscatalogus: schrijven, tekst- en beeldredactie, coördinatie van vormgeving, druk en distributie. Voor de reeks *Monografieën van het Sculptuur Instituut* werden delen voorbereid over de beeldhouwers Paul Grégoire, Theresia van der Pant en Pieter Starreveld. Het deel over Johan Polet (auteur Ype Koopmans) verscheen als nummer 10 en werd gepresenteerd bij de tentoonstelling in Museum MORE in Gorssel. Een monografieproject over Nederlandse kunstenaars uit de MNK-reeks van het Prins Bernhard Cultuurfonds werd door het Sculptuur Instituut begeleid: Erich Wichman (auteur Frans van Burkom). Naast de museale activiteiten waren het de collecties van het instituut, de uitbreiding, ontsluiting en het beheer van de verzamelingen boeken en tijdschriften, documentatie en archivalia die de aandacht vroegen, het opleiden en aansturen van de vrijwilligers en stagiaires die in het instituut ondersteuning bieden en het scholen van de museumrondleiders.

De bibliotheek- en documentatiecollecties groeiden in 2018 gestaag, mede door het ruilverkeer met een aantal zusterinstellingen in binnen- en buitenland en door schenkingen van instituten en particulieren. Nadat in 2018 het bibliotheeksysteem ADLIB verlaten was, is het gehele bibliotheekbestand ondergebracht in de al bestaande hosted-database-omgeving, met als engine de Crossmarx-database. Dit vergemakkelijkt de publicatie op internet, werkt kostenbesparend en het wordt makkelijker om collectie en bibliotheek te integreren in een backoffice. In 2018 is slechts een bescheiden aantal boeken ingevoerd. Dit komt door een laag aankoopbudget en de overgangssituatie door de softwaremigratie. De bibliotheek van Arno Hammacher (1927 – 2016) werd ingevoerd. Het Sculptuur Instituut werd in 2018 geraadpleegd voor allerlei expertisevragen. Die worden hoofdzakelijk per mail gesteld. Het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (RKD) stuurt vragen over moderne beeldhouwkunst doorgaans naar ons door. Door onze ervaringen met de tentoonstellingen op het Lange Voorhout worden wij ook als ervaringsdeskundig gezien voor juridische en conserveringskwesties wat betreft beelden in de openbare ruimte. Het Sculptuur Instituut ontwikkelt meer en meer technisch-museale knowhow. Museum Beelden aan Zee/Sculptuur Instituut is betrokken geweest bij een groot samenwerkingsproject van het zogenaamd Haags Preventienetwerk, dat als onderzoeksvraag had: welke gevaren dreigen er bij grote wateroverlast (zware regenval, overstroming) voor Haagse culturele instellingen? Dit project, gefinancierd door de Mondriaanstichting, is een samenwerking tussen 7 Haagse culturele instellingen: naast museum Beelden aan Zee hebben Mauritshuis, Meermanno, KB, Nationaal Archief, Haags Historisch Museum en Museon hun steentje bijgedragen.

Per 1 februari 2012 is de leerstoel *Geschiedenis, theorie en praktijk van de moderne beeldhouwkunst* gevestigd. Dankzij een toegezegde bijdrage van Lida Scholten-Miltenburg – in 2004 met haar echtgenoot Theo Scholten stichters van het Sculptuur Instituut -, twee Trustees van museum Beelden aan Zee en het Rotterdamse bedrijf TBI is de financiering van de leerstoel voor een periode van vijf jaar, inclusief de aanstelling van een AIO, rondgekomen. Met de instelling van deze leerstoel, door Theo Scholten reeds in 2003 geïnitieerd, kan het Sculptuur Instituut de

Bibliotheek Sculptuur Instituut

academische inbedding vinden die van groot belang is voor de verdere uitbreiding van activiteiten in de toekomst. Het Curatorium wordt gevormd door voorzitter prof. dr. Kitty Zijlmans (Universiteit Leiden), secretaris dr. Joris van Bergen, de leden dr. Arie Hartog (Gerhard-Marcks-Haus, Bremen) en prof. dr. Frits Scholten (Universiteit van Amsterdam; Rijksmuseum). Per 1 februari 2017 is de tweede en laatste termijn van vijf jaar ingegaan die zal eindigen op 1 februari 2022. Het tweede trimester van studiejaar 2021-2022 zal dan wel worden afgerond.

In het tweede semester van studiejaar 2017 – 2018 (februari - juni 2018) werd een seminar onder de titel *A Century of Modern Dutch Sculpture in an International Perspective: Monumental Remembrance* gegeven, met de volgende abstract in de studiegids:

This seminar is the first in an interdisciplinary research project of 5 years that will result in an exhibition in the Beelden aan Zee Museum and a publication. The main goal is to write the history of a century of modern Dutch sculpture in an international perspective. The first window focusses on the public monument and its development (1850 – 2000). Statue-mania is characterised just as much by the agonising that precedes the festive unveiling and inevitably continues afterwards. In a sectarian, democratically organised and densely populated land such as ours, there is no shortage of grief. How have the sculptors of the twentieth century discharged their duties? What role has the government played? And what did the people think? And what did they really want?

Er waren 5 bijeenkomsten van telkens vier uur in de Bibliotheek van het Sculptuur Instituut, een literatuurexamen plus een sculptuurwandeling door Den Haag. De studenten kozen op basis van de opgegeven literatuur en onderwerpslijst een onderwerp dat zij vervolgens uitwerkten in een presentatie (pecha kucha) en twee essays. Verder werd men geacht te reflecteren op elkaars presentatie en werkstukken en een beeld te behandelen tijdens de Haagse wandeling. Het seminar werd afgesloten met een literatuurexamen.

In het eerste semester van studiejaar 2018 – 2019 (september - december 2018) werd een seminar onder de titel *A Century of Modern Dutch Sculpture in an International Perspective: The Colonial Empire* gegeven, met de volgende abstract in de studiegids.

The Dutch merchant fleet brought exotic spoils back to the mother country, where they ended up in museum collections studied by students of academies and schools of arts and crafts. Established artists also pored over this booty and were re-energized at the sight of so much authentic, expressive power and marvellous handiwork. This heralded the downfall of academic instruction and emancipated the applied arts into fully fledged media of visual art. The assumption that this apparently 'non-Western' art formed the basis of almost all '-isms' - from the modernism that flourished in the years preceding the First World War and revived again after 1945 in movements like CoBrA, has been argued frequently. But there is no coherent study into the truth of this statement in connection with modern sculpture in the Netherlands. Nowadays, colonial monuments have become the focus of political correct movements who want to get rid of the glorification of our colonial past. At the same time, artists from our former colonies in East (Dutch Indies) and West (Dutch Antilles and Suriname) (i.e. Tirzo Martha, Remy Jungerman) are a part of the international world of modern art and the former mother country seems to be of little concern to them. In these new breeding grounds of world art, artists disagree with each other on how to deal with the colonial past: deal with it once and for all, or disregard it.

Carel Visser, *Dubbelvorm 6*, 1957-58, collectie Gemeente Museum Den Haag

Begeleiding werd gegeven aan de volgende onderzoeksprojecten:

- Tonny Beentjes, *Casting Rodin's Thinker. Sand mould casting, the case of the Laren Thinker and conservation treatment innovation* (PHD-onderzoek, UvA)
- Dick van Broekhuizen, *Center and Periphery in Nineteenth Century Sculpture* (PHD-onderzoek, UL)
- Frédérique Brinkerink, *Beeldhouwkunst in Nederland in de 19de eeuw: beeldhouwpraktijken en carrièrestrategieën van de Stracké dynastie*. (Vereniging Rembrandt / Ekkart Fonds)
- Frans van Burkom, *Erich Wichman* (MNK-reeks PBC)
- Roosmarijn Hompe, *Nederlands internationaal cultuurbeleid in de kinderschoenen: de buitenlandse tentoonstellingen van het ministerie van OKW 1945-1973* (PHD-onderzoek, UL)
- Ype Koopmans, *Johan Polet* (Monografieën van het Sculptuur Instituut)
- Emma van Proosdij, *De abstract-geometrische traditie in de Nederlandse beeldhouwkunst* (PHD-onderzoek, UL)
- Caroline Roodenburg-Schad, *De geschiedenis van Kunsthandel M.L. de Boer* (Stichting Otto B. De Kat)

Expertise werd ter beschikking gesteld voor:

- Onderwerpen: nieuwe opstelling Wibaut-standbeeld (Wezelaar) door Hans van Houwelingen, Amsterdam; Beeldentuin De Havixhorst; Atelier André Volten; kunstcollectie AEGON; geschiedschrijving Kunsthandel M.L. de Boer; conferentie Zhang Dali (Bologna); openbare beeldhouwkunst Groep A'dam, Emmaplein, Amsterdam; kunstenaarsmonografieën Otto B. de Kat Stichting; openbare monumenten Prins Willem de Eerste Stichting; Kunst in het Singelpark, Leiden; *Art Zuid*, Amsterdam; Beelden in Leiden; Huis Doorn; Stichting Tuinen van Verwondering (Ernst Veen), Monument Aletta Jacobs, Den Haag.

Ruilverkeer werd onderhouden met:

Stedelijk Museum Amsterdam, Middelheim Museum, Antwerpen (B), Georg Kolbe Museum, Berlijn (D), Guggenheim Museum, Bilbao (S), Gerhard-Marcks-Haus, Bremen (D), Nasher Sculpture Center, Dallas (VS), Koninklijke Bibliotheek, Den Haag, Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, Den Haag, Münzkabinett, Dresden (D), Lehmbruck Museum, Duisburg (D), Städtische Museen Heilbronn (D), Käthe Kollwitz Museum, Keulen (D), Henry Moore Institute, Leeds (GB), Tate Modern, Londen (GB), Skulpturenmuseum Glaskasten, Marl (D), Mu.ZEE, Oostende (B), Kröller-Müller Museum, Otterloo, Museum Boijmans van Beuningen, Rotterdam, Centre Pompidou, Parijs (F), Fondation Maeght, St. Paul de Vence (F), Smithsonian, San Francisco (VS), Het Depot, Wageningen, Hirshhorn Museum and Sculpture Garden, Washington (VS)

Emmanuel Fremiet in zijn atelier (1880-99) Wrsch. Edmond Bénard (1838-1907) Albumine zilverdruk

André Volten, *Ovale ringen*, roestvrij staal, aankoop 1972

Externe functies, voordrachten, publicaties en reizen

Dick van Broekhuizen

Functies

- Lid ICOM (2002...)
- Lid Overleg Kunsthistorische Bibliotheken in Nederland (2002...)
- Lid Art Historians Nineteenth Century Art (AHNCA, 2016...)
- Promovendus Universiteit Leiden (2015...)
- Lid Haags Preventienetwerk (Coördinator Wateroverlast II), web redacteur (2017...)

Voordrachten

- Zie onderzoek en onderwijs
- Lezing *Les Animaliers* (Hooglandse kerk LBG) (1-11)
- Opname Verborgen Museumschatten (TV West) (9-11)

Publicaties

- Eindredactie Carol Schade e.a.. *Jan Spiering*, Den Haag 2018
- Redactie Emma van Proosdij e.a. *André Volten*, Den Haag / Zwolle 2018
- 'André Volten. Framboosjes en ijzeren binten', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 24, p. 7-9
- 'Penningen zonder keerzijde', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 25, p. 21
- 'Schenking Arthur Spronken', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 26, p. 20
- 'Armando op het terras', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 26, p. 23

Deelname aan, bezoek aan

- Bezoek TEFAF (12/3)
- Opening Mari Andriessen Nieuwe Bavo vanwege groot bruikleen (collectiebeheer) (6/4)
- Bezoek opening 100 jaar NKVB Pulchri (8/5)
- Bezoek opening Beelden in Leiden (17/5)
- Musée de la Chasse Parijs (9-8)
- Petit Palais collectie Parijs (10-8)
- Bezoek opening tentoonstelling Oorlog en Verzet Huis Doorn vanwege groot bruikleen (collectiebeheer) (24/8)
- Bezoek Rotterdam Boymans collectie (Carel Blotkamp) Kunsthal Kinetische kunst (15-12)

Onderzoek en onderwijs

- Promotieonderzoek (incl. voorbereidingen en diensten BA course feb-mei en MA course Sep-dec (tutorial))
- Begeleiding full-time stage Constanze Borchert (maand maart)
- Begeleiding en college Reinwardt CollectieHulpVerlening-werkgroep; dagbezoek (6/2); beoordeling presentaties in Amsterdam (20/2)
- Prins Bernhard Cultuurfonds Conservatorenstipendium, onderzoek Gipsotheek
- Rondleiderscursus Beelden aan Zee (9/4, 23/4, 14/5)
- Begeleiding bezoek buitenlandse onderzoekster Carry Evans (USA) bibliotheek (21/2)
- Voorbereiding PhD bijeenkomst plus literatuur etc (16/3)
- Begeleiding en college bezoek studenten MA Curating Th. Berghuis (13/4)
- Begeleiding en voordracht feest Dreesmann Gipsotheek (30/4)
- Begeleiding en college Reinwardt werkgroep Gipsotheek (7-9); beoordeling voordrachten (30/10)
- Begeleiding en werkgroep HPN maatregelen water en brandschade objecten (samen met Angela Dellebeke, Nationaal Archief) (CHV-Tournee) (10/10)
- College Gipsotheek Maris College CKV (Havo) (9-11)
- Begeleiding bij bezoek buitenlandse onderzoekster Manal Alharbi (Saoedi-Arabië) (5-12)

Jan Teeuwisse

Functies

- Voorzitter Redactiecommissie Monografieënreeks Nederlandse beeldende kunstenaars (Prins Bernhard Cultuurfonds (2000 - 2019)
- Bestuurslid Otto B. de Kat Stichting (2002 - ...)
- Lid Vetting Committee TEFAF (2004 - ...)
- Vicevoorzitter Prins Willem de Eerste Herinneringsstichting (2004 - ...)
- Penningmeester Stichting Charlotte van Pallandt Prijs (2004 - ...)
- Secretaris Jaap Kaas Stichting (2005 - ...)
- Bestuurslid Stichting Federico Antonio Carasso (2005 - ...)
- Lid Comité van Aanbeveling *Art Zuid* (2009 - ...)
- Bestuurslid Beeldenpark De Havixhorst (2010 - ...)

- Adviseur AEGON Kunstcollectie (2016 - ...)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Gardens of Wonder (2016 - ...)

Voordrachten

- Openingswoord *Stil en standvastig. Retrospectief Jan Spiering* (12/1)
- Openingswoord *André Volten. Utopia* (9/2 en 10/2)
- Openingswoord *André Volten*, Atelier André Volten, Amsterdam-Noord (11/2)
- Openingswoord *Beelden in Meervoud. Rudi Struik*, Oude UB, Leiden (15/2)
- Lezing *East/West perspective. Contemporary art Museums between economy and society*, Palazzo Pepoli, Bologna (Symposium Genus Bononiae, MAMbo, Istituto Confucio dell' Università di Bologna; 23/3)
- Praatje *Beelden aan Zee als particulier museum*, ontvangst Titus Cirkel, Vereniging Rembrandt (12/4)
- Lezing *De Prins Willem de Eerste Herinneringsstichting*, Dordrechts Museum (23/5)
- Lezing *Eric Claus en de moderne beeldhouwkunst*, Paleis Het Loo, Apeldoorn (25/5)
- Openingswoord *Charlotte Dumas. Anima* (25/5)
- Lezing *Twee koppen door Charlotte van Pallandt*, ontvangst Gildemeesters, Vereniging Rembrandt (27/5)
- Openingswoord *Johan Creten. Naked Roots* (1/6)
- Rondleiding door beeldentuin Rolly van Rappard, Aerdenhout (8/9)
- Openingswoord *Johan Polet. Beeldhouwer*, Museum MORE, Gorssel (22/9)
- Openingswoord *Zadkine aan Zee* (7/10)
- Lezing *Beeldhouwkunst in de Collectie Wolters-Schweitzer*, Bilthoven (14/10)
- Moderator van feestelijke afsluiting project *Gardens of Wonder*, EYE, Amsterdam (15/10)
- Lezing *Verdriet in brons en steen*, lezing bij Museum Huis Doorn wordt onderdeel Canon van Nederland (11/11)
- Welkomstwoord ontvangst Turing Foundation (9/12)

Publicaties

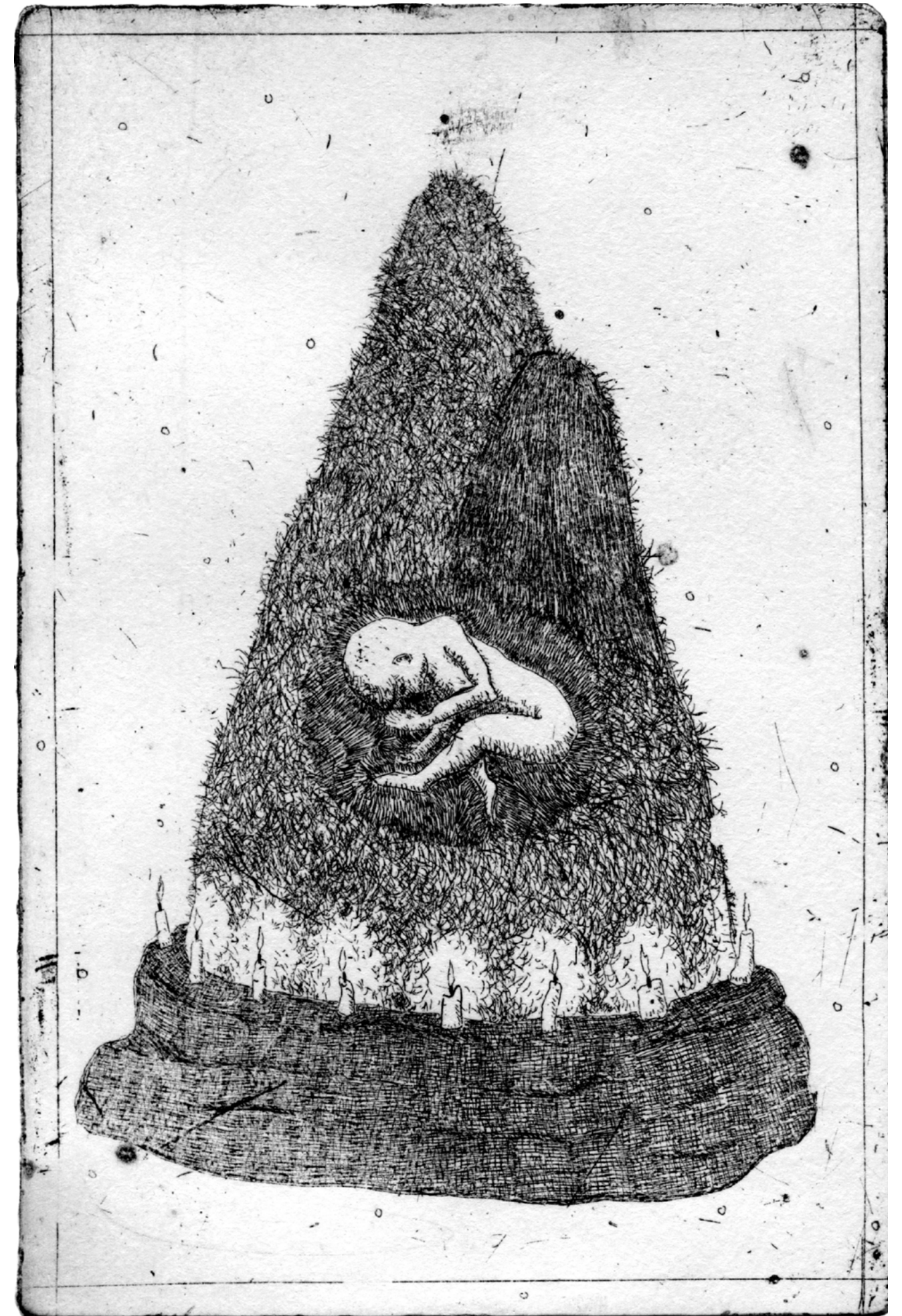
- 'Voorwoord', in Ype Koopmans, *Johan Polet* (1894-1971), Scheveningen (Monografieën van het Sculptuur

- Instituut, deel X) 2018, pp. 7-9
- 'Beeldhouwkunst in de *Collectie Wolters-Schweitzer*', in Marina Aarts, Jadwiga Pol en Jan Teeuwisse, *Wolters-Schweitzer Collectie*, Bilthoven 2018, pp. 17-18
 - 'Voorwoord', in Trude Hooykaas, Ruud Kuijer, Emma van Proosdij en Jan Teeuwisse, *André Volten. Utopia*, Zwolle-Den Haag-Amsterdam 2018, p. 9
 - 'Ontworteld & geworteld', in Joost Bergman en Jan Teeuwisse, *Johan Creten. Naked Roots*, Tielt (B) en Den Haag 2018, p. 7
 - 'Voorwoord', in Feico Hoekstra, Cathy Corbett, Siebe Thissen, Flip Bool, Véronique Gautherin, Noëlle Chabert en Jan Teeuwisse, *Zadkine aan Zee*, Zwolle-Den Haag 2018, pp. 6-11
 - 'May & Ossip', in Feico Hoekstra, Cathy Corbett, Siebe Thissen, Flip Bool, Véronique Gautherin, Noëlle Chabert en Jan Teeuwisse, *Zadkine aan Zee*, Zwolle-Den Haag 2018, pp. 134-151
 - 'Bronzen fantasiekop uit 1920', in *Bulletin Vereniging Rembrandt* 28 (2018) 3, p. 19
 - 'Mensbeeld en rotondekunst', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 24, p. 5
 - 'Belgische zomer', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 25, p. 5
 - 'In memoriam Arthur Spronken', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 25, p. 29
 - 'Taille directe met het blote oog', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 26, p. 5
 - 'May Henriquez. Een leerling van Zadkine', in *BAZ Magazine* 11 (2018) 26, p. 14

Reizen

- Opening *Martin Puryear*, Museum Voorlinden, Wassenaar (20/1)
- Preview Brafa, Brussel (25/1)
- Opening Museum MORE, Gorssel (3/2)
- Preview Art Rotterdam (7/2)
- Brainstorm Beeldenpark De Havixhorst, Drents Museum, Assen (21/2)
- Opening *Samen weer aan tafel*, Stadsarchief, Amsterdam (22/2)
- Onderzoek May Henriquez & Zadkine, Curacao (26/2 t/m 4/3)
- Vetting TEFAF, Maastricht (6-9/3)
- Ontvangst Van Lanschot Kempen, TEFAF Maastricht, Chateau St. Gerlagh (10-11/3)
- Opening *Erich Wichman. Vrije radicaal*, Centraal Museum, Utrecht (16/3)
- Onderzoek oeuvrecatalogus Maillol (Ursel Berger), Kröller-Müller Museum, Otterlo (19/3)
- Symposium The Western Perspective - The Chinese Perspective, Palazzo Pepoli en MAMbo, Bologna (21 t/m 24/3)
- Opening *Geloof in beeld. Mari Andriessen*, Nieuwe Sint Bavo, Haarlem (6/4)
- Opening museum No Heroes, Delden (14/4)
- Onthulling reliëf Willem van Oranje door Eric Claus,

- Grote of Jacobijnerkerk, Leeuwarden (17/4)
- Onthulling *Minerva* door Jan Havermans, Hilton Amsterdam (25/4)
- Drieluik Maerten van Heemskerck, Grote Kerk Alkmaar (17/5)
- Opening Auke de Vries, AEGON, Den Haag (23/5)
- Informatieavond Monument Willem van Oranje, Dordrechts Museum (23/5)
- Onthulling William & Mary Monument door Eric Claus, Paleis Het Loo, Apeldoorn (25/5)
- Reis Board of Trustees: Toscane (6 t/m 10/6)
- ART BASEL, Fondation Beyeler (Bacon & Giacometti) en Schaulager (Nauman; 12 t/m 15/6)
- Opening *Eyeopener. Kunsthandel M.L. de Boer*, Rijksmuseum, Amsterdam (25/6)
- Atelier Jacob v.d. Beugel, Bampton (Devon; 28-29/6)
- Begrafenis Pieter Sanders, Haarlem (6/7)
- Jurering Monument Willem van Oranje, Dordrechts Museum (11/7)
- Partneruitje: Anningahof, Heino en De Havixhorst (3/9)
- Oratie Chris Stolwijk, Universiteit Utrecht (11/9)
- Opening *Johan Polet. Beeldhouwer*, Museum MORE, Gorssel (22/9)
- Afscheid Belgische ambassadeur Chris Hoornaert, Huis Schuylenburg, Den Haag (27/9)
- Vergadering Promotiecommissie Tonny Beentjes, Universiteit van Amsterdam (28/9)
- Opening *Als kunst je lief is. 135 Jaar Vereniging Rembrandt*, Kröller-Müller Museum, Otterlo (29/9)
- Aanbieding publicatie *Wolters-Schweitzer Collectie*, Bilthoven (14/10)
- *Première De moderne mecenas, EYE*, Amsterdam (8/10)
- Feestelijke afsluiting project *Gardens of Wonder*, EYE, Amsterdam (15/10)
- Bezoek aan *Giacometti & Chadwick. Facing Fear*, Museum De Fundatie, Zwolle (17/10)
- Opening *Armando*, Museum Voorlinden, Wassenaar (3/11)
- Afsluiting van *Verzet en verdriet in beeld*, Museum Huis Doorn (11/11)
- Atelierbezoek Erven Theresia van der Pant, Mijdrecht (12/11)
- Bespreking met Erven Germaine Richier, Parijs (15/11)
- Bezoek Parijse musea (Marmottan, Fondation Louis Vuitton; 15/11)
- Opening *Theodoor Heynes. Aquarellist*, Museum Henriëtte Polak, Zutphen (17/11)
- Atelierbezoek Jaume Plensa en retrospectief in MACBA, Barcelona (3 t/m 5/12)
- Opening nieuw kantoor BankGiro Loterij, Amsterdam (7/12)
- Afscheid Axel Buyse, Vertegenwoordiger van Vlaanderen, Den Haag (13/12)
- Bezoek aan tentoonstellingen Henk v.d. Vorst (Langbroek) en Masha Trebukova (Maarssen; 15/12)

Jordan Herreggraven, *Birthday Mountain*, 2017, 12 x 8 cm, ets op papier

Facts & Figures

468 Vrienden • 312
Gouden Vrienden • 61
Sculpture Club-leden •
10 Zakenvrienden • 14
leden van de Board of
Trustees • 8.215 volgers
op Facebook • 2.463
volgers op Twitter •
4.089 abonnees voor de
digitale nieuwsbrief •
Oplage BAZ Magazine:
5.000 • 134.296
unieke bezoekers op
beeldenaanzee.nl •
160 vrijwilligers • 3.318
volgers op Instagram •
83.134 bezoekers

DEVELOPMENT Marketing en Public Relations

2018 was een jaar met veel aandacht voor het museum. Naast publiciteit voor de tentoonstellingen, was er dit jaar ook veel algemene publiciteit. Beelden aan Zee is inmiddels een gevestigde merknaam. Dit is ook gebleken uit een publieksonderzoek dat in 2018 is uitgevoerd in het museum. Het museum blijkt een grote club trouwe fans te hebben. Veel bezoekers zijn al vaker in het museum geweest en komen niet af op een bepaalde tentoonstelling, maar op de beleving van het museum zelf.

Royal Opening

Dat Beelden aan Zee trouwe fans heeft uit alle kringen bleek op de opening in februari van de tentoonstelling *Utopia*. Op deze grauwe avond in februari mocht Beelden aan Zee H.K.H.-prinses Beatrix verwelkomen tussen de blinkende werken van beeldhouwer André Volten. Dit leverde de nodige royalty pers op en zorgde zeker in het begin van de tentoonstelling voor een goede boost. Verder is er naast de gemiddelde museumbezoeker ook getarget op een doelgroep die is geïnteresseerd in architectuur gezien het werk van Volten veelal op gaat in de omgeving en zich aanpast aan de architectuur. De tentoonstelling werd dan ook ingericht door adviseur van Stichting André Volten en architect Trude Hooykaas.

#Johancreten #Nakedroots

Hoe belangrijk de kracht van social media is heeft kunstenaar Johan Creten ons laten zien tijdens zijn tentoonstelling *Naked Roots*. Vele malen is de tentoonstelling verschenen op Instagram kanalen met vele volgers. Nog nooit zijn er zoveel hashtags achter posts verschenen en met het nodige effect! Van de vaste staff zit nu bijna iedereen op Instagram en dragen zo ook hun steentje bij aan de marketing van Beelden aan Zee. Creten is een poëtisch kunstenaar en daardoor een goede verteller. Hij is te gast geweest bij Radio 4 Opium en Nooit meer Slapen op Radio NPO1. Ook in het museum kwam hij graag om een babbel te maken met bezoekers en hen mee te nemen in de verhalen achter zijn werken. Dit zorgde voor veel enthousiasme bij de bezoekers. De Vleermuisfontein die onderdeel is van het 11Fountains Project in Friesland had eerder al voor een goede naamsbekendheid gezorgd voor de Vlaming in Nederland en zo ook voor de tentoonstelling in Beelden aan Zee waar het moedermodel van deze fontein te zien was.

De Verwoeste Stad

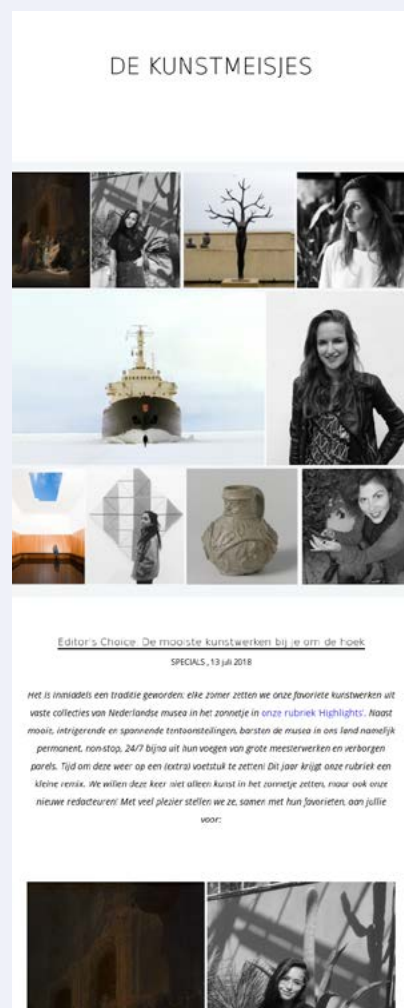
Het absolute hoogtepunt van het jaar was de grote overzichtstentoonstelling van Ossip Zadkine. Op de drukste dag van deze tentoonstelling mochten wij maar liefst 1.101 bezoekers verwelkomen. Zo'n grote naam als Zadkine verkoopt zichzelf al bijna, maar uiteraard is er alsnog het nodige extra aan gedaan om meer zichtbaarheid te creëren. Zo is Beelden aan Zee voor het eerst een samenwerking met de Bijenkorf aan gegaan. In restaurant The Kitchen op de 3^e etage van de Bijenkorf Den Haag was een fototentoonstelling te zien over het werk en leven van Ossip Zadkine. Ook was er de speciaal voor de tentoonstelling gemaakte merchandise te koop en de catalogus van de tentoonstelling. Een andere samenwerkingsactie die Beelden aan Zee is aangegaan is met hoofdsponsor van het museum, de BankGiro Loterij. Samen met de BankGiro Loterij is er een VIP-event georganiseerd voor leden van de loterij. Dit event is later verschenen in een commercial op de televisie.

Voor 2019 zijn de verwachtingen hoog. In dit jaar viert museum haar 25ste jubileum. Er staan mooie en vooral weer diverse namen op het programma zoals Carel Visser, Jaume Plensa en Niki de Saint Phalle. Het bezoekerstarget staat voor dit feestjaar op 100.000. Een gewaagd target, maar gezien de grote namen en de goede publiciteit in 2018 zeker haalbaar. Twee belangrijke lessen uit 2018 en die we graag meenemen naar 2019 zijn de kracht van social media en de kracht van het samenwerken.

Presentatie Nederlandse fotografen zien Zadkine in de Haagse Bijenkorf

In de pers/publicaties

Titel artikel	Medium	Datum
Prinses Beatrix opent expositie Utopia	www.vorsten.nl	Jan 05
Prinses Beatrix opent tentoonstelling in museum Beelden aan Zee	www.koninklijkhuis.nl	Jan 05
Naar museum Beelden aan Zee metb Florence	www.rijswijksdagblad.nl	Jan 09
Prinses Beatrix viert tachtigste verjaardag volgende maand in Amsterdam	www.nos.nl	Jan 11
In deze stad viert prinses Beatrix haar 80e verjaardag	www.libelle.nl	Jan 11
Een rondje langs het werk van Jan Spiering	WeesperNieuws	Jan 17
Jarige badplaats Scheveningen zorgt dit jaar voor extra feest aan zee	de Scheveningse Courant	Jan 17
De Haagse Musea pakken tijdens het feestjaar 'Feest aan Zee' uit	HaagWestNieuws	Jan 17
Hoe viert Scheveningen in 2018 zijn 200-jarig bestaan?	reizen-en-recreatie.infonu.nl	Jan 19
Koninklijk bezoek bij opening dansfestival	AD Haagsche Courant	Jan 26
Geliefd door wat haar overkwam	www.nrc.nl	Jan 27
Oud-koningin viert 80ste verjaardag	Party	Jan 30
De tijd heeft haar goed gedaan	Leidsch Dagblad	Jan 31
Stapje voor stapje trekt Beatrix zich terug	Volkscrant	Jan 31
Beatrix 80: nog altijd zeer geïnteresseerd, levendig en toegankelijk	www.nos.nl	Jan 31
Prinses Beatrix 80 jaar: 'Ze is zo'n trotse moeder, zo hadden we haar nog niet gezien'	www.rtlnieuws.nl/www.msn.com	Jan 31
Rrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrrvis	Den Haag Centraal	Feb 01
Niet achter de geraniums	NCRV Gids	Feb 02
LAATSTE KANS	Sir Edmund addendum Volkskrant	Feb 03
Jan Spiering - Stil en Standvastig	www.museumtijdschrift.nl	Feb 05
Parijs verheft Johan Creten tot punk-kunstenaar	www.nieuwsblad.be	Feb 05
Opening winterspelen, Holleeder-zaak gaat door	www.nu.nl	Feb 08
Agenda Koninklijk huis	Max Magazine	Feb 09
André Volten - Utopia	www.museumtijdschrift.nl	Feb 09
Beeldhouwwerk Volten in expositie	www.drimble.nl	Feb 09
Werk van beeldhouwer André Volten te zien	www.echo.nl	Feb 09
Hij is overal, daarom zie je hem over het hoofd: herwaardering André Volten	www.kunst-hart.nl	Feb 09

Ilona en Jennefer uit Zwijndrecht kijken vol ongeloof naar een lege schroef op de boulevard van Scheveningen. Een van de sprookjesbeelden van Tom Otterness is daar vanaf gestolen. Omwonenden en de wijkagent sloegen alarm. Museum Beelden aan Zee reageert geschrokken en hoopt dat het beeldje snel ergens opduikt.
FOTO DICK TESKE

Titel artikel	Medium	Datum
Prinses Beatrix opent expositie Utopia	www.msn.com	Feb 09
Stalen beelden	Nederlands Dagblad	Feb 10
Utopia in Scheveningen	Reformatisch Dagblad	Feb 10
Prinses Beatrix opent expo in Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant	Feb 10
André Volten	www.tableaumagazine.nl	Feb 10
Koningspaar op werkbezoek in China	EO Blauw Bloed	Feb 10
Harry Mulisch en Johan Cruijff komen naar Beeldenpark	Meppeler Courant	Feb 12
Prinses Beatrix opent expositie Volten Beelden aan Zee	De Scheveninger	Feb 13
Prinses Beatrix opent Utopia	Posthoorn	Feb 14
Nieuw leven Prinses Beatrix in teken van haar kleinkinderen	Prive	Feb 14
André Volten in Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant	Feb 15
Saturday Six - zien, beleven, doen, lezen, kopen en proeven	www.myhappykitchen.nl	Feb 17
Meesterpionier in staal	het Parool	Feb 17
Museumtijdschrift introduceert verkiezing van de tentoonstelling van het jaar	www.museumtijdschrift.nl	Feb 22
Museumblad viert jubileum met verkiezing	www.rd.nl	Feb 23
Het Barcelona van Noord-Europa	weekend.knack.be	Feb 26
Beeldende herinneringen	Royalty	Feb 28
Vormen van Liefde	antilliaansdagblad.com	Mar 01
Een huis in een straat	Volkskrant	Mar 02
Kunst op het Strand	Trouw	Mar 10
Guus Hellegers exposeert in museum in Scheveningen	Stellingwerf	Mar 21
Kunstroof op de boulevard van Scheveningen	descheveningsecourant.nl	Mar 21
Bronzen beeldje van boulevard losgezaagd en gestolen	www.ad.nl	Mar 22
Kunstvandalen zetten zaag in Beelden aan Zee	www.dagblad070.nl	Mar 22
Sprookje in duigen	Telegraaf	Mar 23
Beeldje verdwenen van boulevard	AD Haagsche Courant	Mar 23
Nog geen tips over verdwenen beeldje	AD Haagsche Courant	Mar 24
Wie gaat er mee op avontuur?	de Vriezer Post	Mar 28
Musea op de tast	www.vanabbemuseum.nl	Mar 29
De stalen stilte van André Volten	Vernissage Art Magazine	Mar 31
Kunstenaar die zich altijd bleef vernieuwen overleden	www.ad.nl/AD Haagse Courant	Apr 03
Kunstenaar Jan Snoeck overleden	www.denhaagfm.nl	Apr 03
Industriële vormen voor een anti-romantiscghe wereld	www.nrc.nl/nrc.next	Apr 04

Titel artikel	Medium	Datum
Beeldhouwer Arthur Spronken overleden	www.chapeaumagazine.com	Apr 08
Beeldhouwer Arthur Spronken overleden	www.nieuws.nl/De Limburger	Apr 09
Maker beeldengroep Beatrix' gezin overleden	www.vorsten.nl	Apr 09
Beeldhouwer Arthur Spronken (87) overleden	www.nu.nl	Apr 09
Beeldhouwer bronzen bustes van koningshuis overleden	www.ad.nl	Apr 09
Beeldhouwer Arthur Spronken overleden	www.hpdetijd.nl	Apr 09
Beeldhouwer Spronken overleden	Trouw	Apr 10
Beeldhouwer Arthur Spronken overleden	Volkskrant	Apr 10
Beeldhouwer Arthur Spronken (87) overleden	het Parool	Apr 10
De straalkracht van een paardentorso	De Limburger	Apr 10
Man van staal en steen	www.museumtijdschrift.nl	Apr 12
Portret is meer dan gelijkenis	Meppeler Courant	Apr 13
Willem-Alexander onthuld borstbeeld	www.royalty-online.nl	Apr 25
Koninklijk borstbeeld van Deurnese makelij	Weekblad voor Gemert	Apr 26
Charlotte Los	Den Haag Centraal	Apr 26
Jan Snoeck herleeft in mei in atrium stadhuis	www.dagblad070.nl	Apr 30
Het was niet erg om urenlang stil te zitten'	Hoogeveensche Courant	May 04
Mrs. Picasso	Groot Voorschoten	May 24
Vrouwen helpen vrouwen	Telegraaf	May 25
Nuchtere Vormen	Museumtijdschrift	May 31
Turing toekenningen	Tableau Fine Arts magazine	May 31
André Volten	Collect Kunst Antiek Design	May 31
Johan Creten - Opium	NPO Radio 4	May 31
Breukel	Het Parool	Jun 01
Vormidable: twee Vlaamse visies op vernieuwing beeldhouwkunst	www.cultureelpersbureau.nl	Jun 02
Niet weg met stille trom	Leidsch Dagblad	Jun 07
Beelden voor alle zintuigen	Trouw/www.trouw.nl	Jun 08
Openingstijden musea	Volkskrant	Jun 12
Scheveningen vernieuwt	De Scheveninger	Jun 12
Zaal met uitzicht op zee	AD Haagsche Courant	Jun 18
Johan Creten - VPRO Nooit meer Slapen	NPO radio 1	Jun 20
De Vlaamse beeldhouwer Johan Creten heeft zijn eerste Nederlandse overzicht	www.nporadio1.nl	Jun 21

Titel artikel	Medium	Datum
Johan Creten in Beelden aan Zee: spectaculair en vol dubbele bodems	www.kunst-hart.nl	Jun 23
Handelsmerk: Levendig beeld met humor en een magische sfeer	Leven! Den Haag	Jun 30
Vitamines in klei	Telegraaf	Jun 30
Wat zullen we nu weer eens gaan doen? De culturele tips!	www.jalta.nl	Jul 01
Johan Creten geeft mensen 'vitamines voor de geest'	Noord Hollands Dagblad	Jul 06
Editor's Choice: De mooiste kunstwerken bij je om de hoek	www.kunstmeisjes.com	Jul 13
Studio Haagsche Bluf	Omroep West	Jul 13
Mooie stad achter de duinen	www.nsfavourites.nl	Jul 18
Vrouw met haring nu al monumentaal	www.ad.nl	Jul 19
Vleermuis en visvrouw in Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant	Jul 19
Kunstwerk van de week: sprookjesbeelden aan zee	www.digitalekunstkrant.nl	Jul 20
Tussen Kunst en Kitsch	Avrotros	Jul 22
De TV van gisteren; Goeie cijfers voor herhaling Tussen Kunst en Kitsch	www.televizier.nl/www.tvgids.nl	Jul 23
Naked Roots, een retrospectieve van Johan Creten bij Beelden aan Zee, Den Haag	The Art Couch Belgium	Jul 23
Johan Creten schittert in museum Beelden aan Zee	doorbraak.de	Jul 24
Johan Creten schtittert in museum Beelden aan Zee	www.doorbraak.be	Jul 24
De wonderlijke creaties van beeldhouwer Johan Creten	www.digitalekunstkrant.nl	Jul 27
Armando aan Zee	Trouw	Jul 28
Twaalf musea haken met exposities aan bij Feest aan Zee	www.denhaagfm.nl	Jul 30
De zee als inspiratiebron in twaalf haagse musea	www.deposthoorn.nl	Jul 31
Armando in Beelden aan Zee	AD Haagsche Courant	Jul 31
5x musea met tuin	Libelle	Aug 01
Picasso aan Zee. Keramiek en sculptuur	www.blockbusterfonds.nl	Aug 01
Caissonpaarden in rust van Charlotte Dumas	AD Haagsche Courant	Aug 02
Museum Beelden aan Zee eert kunstenaar Zadkine	www.ad.nl/www.nieuwsdump.nl	Aug 03
Verdiepen in portretten	Dagblad van het Noorden	Aug 03
Beelden aan Zee brengt grootse ode aan kunstenaar Zadkine	www.denhaagfm.nl	Aug 06
Beelden aan Zee eert kunstenaar Zadkine	AD Haagsche Courant/www.ad.nl	Aug 06
Scheveningen eert Ossip Zadkine	www.nd.nl .nl	Aug 07
8x leuke musea voor sportieve mensen	www.plusonline.nl	Aug 09

Titel artikel	Medium	Datum
Sculpture in Ceramics: an interview with artist Johan Creten	www.go-eat-do.com	Aug 11
Ossip Zadkine vanaf 6 oktober 2018 in Beelden aan Zee	www.denhaagdirect.nl	Aug 13
Kunstenaars aan Zee	www.nrc.nl/nrc.next	Aug 15
Dat is gaaf! Zadkine komt naar Scheveningen	www.indebuurt.nl	Aug 16
BEELDENDE KUNST Ossip Zadkine	Trouw	Aug 23
Vleermuisfontein	Museumtijdschrift	Aug 31
De vrijheid om voor vrijheid te kiezen	the Art of Living	Aug 31
De Nederlandse kust	the Art of Living	Aug 31
Beelden aan Zee	FietsActief speciaal	Aug 31
Alsof zijn werk rechtstreeks uit de natuur geplukt is'	Muze	Sep 30
Sociëteit De Witte viert 100 jaar Paviljoen in eigendom	De Scheveningse Courant	Aug 22
Mijn vrouw hield me met beide benen op de grond'	www.nrc.nl/nrc.next	Aug 25
Kunstreis naar Scheveningen en Wassenaar met Museum Belvédère	Heerenveense Courant	Aug 22
Kunstlezing over Zadkine in de Koppelkerk	www.aaltensnieuws.nl	Aug 31
Mysterieus hoofdsculptuur	Avrobode	Sep 07
Groot Retrospectief van Ossip Zadkine in Beelden aan Zee	Den Haag Centraal bijlage	Aug 30
Uprooting Convention	Prestige Singapore Magazine	Sep 10
Eerbetoon aan Armando	Kunstkrant	Oct 31
Johan Polet beeldhouwe	Kunstkrant	Oct 31
Moedermodel	Bolswards Nieuwsblad	Sep 05
Exposities over de zee	Posthoorn	Sep 05
Wijks Atelier	t Groentje Houtens Nieuws	Sep 12
Spiegeltje, spiegeltje aan de wand...	Stedendriehoek	Sep 19
Update	Eigen Huis & Interieus	Sep 30
Werken van Zadkine in Museum aan Zee	dagblad070.nl	Oct 02
Zadkine aan Zee	www.wijknieuws.nl	Oct 02
Cultuur aan Zee	Elegance	Sep 30
Nooit eerder waren zoveel beelden van Zadkine in Nederland te zien	Omroep West	Oct 04
Beeldhouwer Zadkine staat centraal in tentoonstelling museum Scheveningen	www.rijnmond.nl/stadindex.nl/www.rotterdamonderneemt.nl/www.laat-ste-nieuws-online.eu	Oct 05
Grootste Zadkine-tentoonstelling ooit in Beelden aan Zee	www.kunst-hart.nl	Oct 06

Titel artikel	Medium	Datum
Lezing over Zadkine	Papendrechts Nieuwsblad	Oct 03
Zadkine aan Zee	www.tableaumagazine.nl	Oct 08
Stralende beelden in Scheveningen	Telegraaf	Oct 09
Zadkine Beelden aan Zee pakt uit	AD Haagsche Courant	Oct 06
Eerste blijvende beelden / belevingstuin	AD Haagsche Courant	Oct 06
Op de fiets van Amsterdam naar Den Haag	www.verkeersbureau.info	Oct 10
Tentoonstelling Zadkine: De verwoeste stad ontstegen	www.nieuwsdump.nl	Oct 10
De verwoeste stad ontstegen	AD Haagsche Courant	Oct 10
Fototentoonstelling leven en werk Ossip Zadkine in Bijenkorf	www.dagblad070.nl	Oct 12
Mogelijke terugkeer Den Haag Sculptuur op Lange Voorhout	www.ad.nl/www.denhaagfm.nl	Oct 13
De zee als inspiratiebron	Max Magazine	Oct 19
Liefde voor dode stronken	Noordhollands Dagblad	Oct 16
Ga voor een cultureel weekend op strand, met stad én strand	www.nouveau.nl	Oct 15
Van Jacob Pronk tot Reinder Zwolsman	Den Haag Centraal	Oct 11
Hofpas tips voor de Herfstvakantie 2018 in Den Haag	www.denhaagdirect.nl	Oct 19
Naar Scheveningen in de herstvakantie	www.followmyfootprints.nl	Oct 19
Breng Den Haag Sculptuur terug!	Posthoorn	Oct 17
Zadkine kon boomstammen en steenblokken tot leven wekken	Trouw/www.trouw.nl	Oct 24
Zadkine aan Zee	NS Onderweg RailTV	Oct 29
Genieten van kunst en cultuur. Een greep uit het culturele aanbod dit weekend	www.nouveau.nl	Oct 26
Dagje cultuur plannen? Ga naar Den Haag!	www.margriet.nl	Oct 31
Wat zullen we nu weer eens gaan doen? De culturele tips!	www.jalta.nl	Nov 04
Nadere kennismaking met de maker van de 'Verwoeste stad'	NRC Handelsblad/www.nrc.nl/nrc.next	Nov 07
Al in het Stedelijk in '48	NRC Handelsblad	Nov 09
Steenrijk? Tijd voor een eigen museum	www.ed.nl	Nov 10
Lezing over Zadkine naar aanleiding van expositie	Gelderlander	Nov 10
100x Zadkine	Elsevier	Nov 30
Aletta Jacobs krijgt beeld bij de Hofvijver	Telegraaf	Nov 14
Sterke vrouw Aletta Jacobs op sokkel bij Hofvijver	www.ad.nl	Nov 13
Zadkine aan Zee	Weekblad West Betuwe	Nov 07
Vertrapte duinplantjes na strandrace	Telegraaf	Nov 15
Ossip Zadkine	Museumtijdschrift	Nov 30

Titel artikel	Medium	Datum
Johan Polet . Beeldhouwer	Kunstkrant	Dec 31
Zadkine aan Zee	Kunstkrant	Dec 31
Van boom tot beeld	Den Haag Centraal	Nov 22
Beeldhouwen met de lucht	www.kunstvensters.com	Nov 29
Zadkine aan Zee	Plus Magazine	Dec 31
Wat is er te doen in Den Haag?	www.deposthoorn.nl	Nov 30
Zadkine in Beelden aan Zee	Friesch Dagblad	Dec 04
Lezing over Zadkine bij Volksuniversiteit	AD Groene Hart	Dec 03
Naar Zadkine aan Zee	Posthoorn	Nov 28
Bekende en onbekende kanten van Zadkine belicht	Friesch Dagblad	Dec 05
Haagse kunstenaars willen kans op Aletta-opdracht	Den Haag Centraal	Nov 29
Maatregelen na vertrappen duin	Telegraaf	Dec 13
Verborgene Museumschatten	Omroep West	Dec 15
Maatregelen bij komende editie red Bull Knock Out na schade aan duinen	www.ad.nl	Dec 17
Maatregelen tegen onnodige overlast Red Bull Knock Out	www.descheveningsecourant.nl	Dec 18
Jan Teeuwisse	See All this	Jan 31
Poten in de modder	Den Haag Centraal	Dec 13
Museum Beelden aan Zee, Den Haag	Metropolis M bijlage	Jan 31
Wat waren de beste tentoonstellingen van 2018?	www.kunstvensters.com	Dec 30
Buitengewoon beeldig aan zee!	Buitengewoon Scheveningen	Nov 11
Zadkine aan Zee	De Late Avond	Dec 05
Zadkine en een vleugje Curçaçao	Antilliaans Dagblad	Oct 11
Zadkine aan Zee	LCI Début	Dec 15

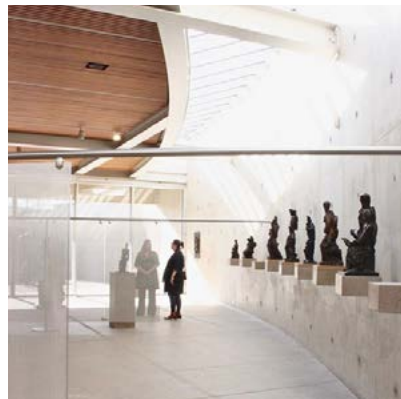
Zadkine's Verwoeste Stad vormde het gezicht van de tentoonstelling

#beeldenaanzee

Een greep uit onze posts op Instagram, volg **@museumbaz**, en krijg een uniek kijkje achter de schermen!

75 vind-ik-leuks Download the *Zadkine aan Zee* App and learn more about the life and work of Ossip Zadkine. #ossipzadkine

74 vind-ik-leuks What are your plans for tomorrow? The museum is open until 16.00h. #zadkineaanzee

63 vind-ik-leuks You can visit the exhibition *Angel Bait* by Jordan Herregraven and our own collection. @jherregraven #stichtingstokroos

69 vind-ik-leuks André Volten. *Utopia* on show till the 27th of May #andrevolten #utopia #beeldenaanzee #abstractart #modernart

42 vind-ik-leuks This week is your last chance to visit Woody van Amen, *de Capitatie van het Gelijk*. On show till the 13th of May

35 vind-ik-leuks Artist Talk with photographer Charlotte Dumas by dr. Hans Rooseboom, curator photography at the @rijksmuseum

74 vind-ik-leuks #Repost @johan_creten with @get_repost #grandeVaguepourPalissy now at @museumbaz #beeldenaanzee

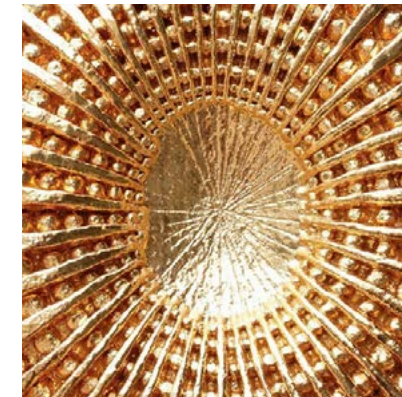
105 vind-ik-leuks Happy birthday to Lida Scholten, one of the founders of museum Beelden aan Zee #beeldenaanzee #scholten

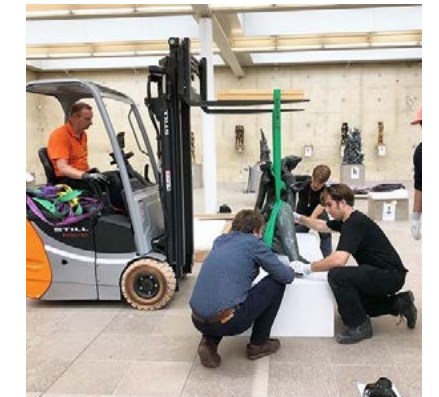
89 vind-ik-leuks Pictures of the Midsummernightparty 21.06.18 in honor of the *Naked Roots* catalog and our sponsors.

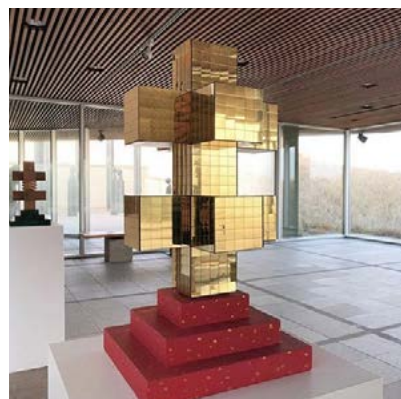
74 vind-ik-leuks Opening of Johan Creten. *Naked Roots* by Anna Tilroe #11fountains #johancreten #ceramics #sculpture

112 vind-ik-leuks Johan Creten. *Naked Roots / Naakte Wortels* on show till 23.09.18 #nakedroots #naaktewortels #ceramics

90 vind-ik-leuks One more night till.... *Zadkine aan Zee / Zadkine by the Sea*. Retrospective Ossip Zadkine (1888 - 1967)

182 vind-ik-leuks Woody van Amen. *Time Capsules*. Now in show till the 13th of May #woodyvanamen #beeldenaanzee

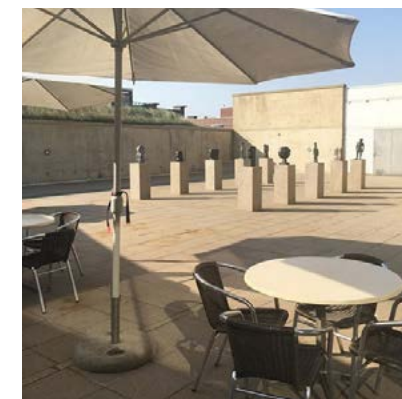
74 vind-ik-leuks Give your mother something extra to show your appreciation. We have a special prosecco lunch, all moms get free entrance!

102 vind-ik-leuks What are your plans for this weekend? #beeldenaanzee #utopia #andrevolten #scheveningen #cafeaanzee

50 vind-ik-leuks Come visit us at the Uitmarkt Amsterdam! #beeldenaanzee #modernart #museum #uitmarkt2018

76 vind-ik-leuks #beeldenaanzee #denhaag #scheveningen #inhetzonnetje

78 vind-ik-leuks The Final touches on Johan Creten. *Naked Roots*. #johancreten #naked-roots #naaktewortels #vlaanderen #ceramics

Sponsors

Goed Geld Gala 2018. V.l.n.r.: Emma van Proosdij, Leontine Borsato, Jan Teeuwisse en Anthony Ruys

Midzomernachtfeest 2018: couturier Edouard Vermeulen en kunstenaar Johan Creten te midden van leden van de Sculpture Club

Sculpture Club op bezoek bij Atelier Volten, 18 april

Hoofdsponsors

BankGiro Loterij
AEGON
Koninklijke De Heus
Rabobank Regio Den Haag

Collectiesponsors

A.R.I. Aris
Hanneke Mols – van Gool
Monica Pieterse
Lijsbeth Teding van Berkhout
Wout Visser

Life Long Learning Sponsors

Gemeente Den Haag (Cultuurmenu)
Debman Foundation
Stichting RCOAK - fonds voor ouderen

Bijzondere leerstoel Universiteit Leiden

Fonds Scholten – Miltenburg
Fonds Peese Binkhorst – Hoffscholte

Geefkringen (per 31 december 2018)

Board of Trustees (14 leden)
Vormidable Patronen (18 leden)
Sculpture Club (69 leden)
Sculpture Club Corporate (10 leden)
Gouden Vrienden (55 leden)
Vrienden (497 leden)

Algemene sponsoring

Gemeente Den Haag

Tentoonstellingssponsors

André Volten. *Utopia*
Stichting Retourschip, de heer en mevrouw C. van Zadelhoff

Johan Creten. *Naked Roots*
Grand-Hotel Amrâth Kurhaus

Zadkine aan Zee
Turing Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds/Straver
Fonds, ZABAWAS, Stichting Will & Rita Jaeger Fonds, De
Gijselaar Hintzenfonds, Gifted Art, Gravin van Bylandt
Stichting, Hunter Douglas, Grand-Hotel Amrâth Kurhaus

May Henriquez. *Een Curaçaose leerling van Zadkine*
Erven Max & May Henriquez

Jordan Herregraven.
Angel Bait/ Engelenaaas
Stichting Stokroos

2018 Reis Board of Trustees: Toscane

Ossip Zadkine, *Boeddha*, 1919, verguld hout, particuliere collectie, Frankrijk
© Ossip Zadkine, c/o Pictoright Amsterdam 2018

Bestuur en directie

Het Bestuur van Stichting Beelden aan Zee, gevestigd te Den Haag bestaat per 31 december 2018 uit de volgende leden:

- **Mr A. Ruys, voorzitter**
- **Ir. I.M. Kalisvaart MBA, penningmeester**
- **Drs. K. Doeksen-Kleykamp**
- **Mr. W.F.M. Remmerswaal**
- **Dr. P.C. Scholten**
- **E. Scholten**
- **C.Wynaendts-André de la Porte MA**

Mw. A.M.W. Scholten-Miltenburg is erelid van het Bestuur.

In de bestuursvergadering van 24 mei is de heer Steemers teruggetreden als penningmeester van het bestuur en in die rol opgevolgd door de heer Kalisvaart. Het bestuur dankt de heer Steemers voor zijn enorme inzet gedurende een periode van meer dan 15 jaar en verwelkomt zijn toetreding tot de Board of Trustees.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar 2018 viermaal vergaderd op 13 februari, 24 mei, 31 augustus en 29 november. De bestuursvergadering op 31 augustus werd voorafgegaan door een heisessie van een dag waarbij uitvoerig is ingegaan op de governance, de strategische en artistieke doelstellingen van het museum en de financieringsstructuur inclusief fondsenwerving. Tijdens de reguliere bestuursvergaderingen zijn reguliere zaken als organisatie en exploitatie, onderhoud gebouw, artistiek beleid, geefkringen en sponsors, de kwartaalcijfers en jaarrekening breed aan bod gekomen. Daarnaast zijn zowel de financiële als andere bedrijfsmatige risico's uitgebreid de revue gepasseerd. Tevens heeft het bestuur haar eigen functioneren geëvalueerd via schriftelijke rapportages die zijn besproken in het bestuur. Naast de bestuursvergaderingen heeft er maandelijks een vergadering plaatsgevonden van de financiële/audit commissie waarin de maandcijfers versus begroting, de financiële vooruitblik, alsmede lopende organisatorische zaken werden besproken. Deze vergaderingen werden bijgewoond door het voltallige managementteam, de financiële controller en de financiële/auditcommissie bestaande uit de voorzitter en penningmeester. De verslagen van deze bijeenkomsten werden verspreid naar alle bestuursleden.

Verkorte Jaarrekening

Verslag van het Bestuur

Naast de wisseling van de penningmeester is er, in goed overleg met de zittende controlerende accountant BDO, Londen & Van Holland als nieuwe accountant aangesteld en is de kunstverzekering ondergebracht bij AON als nieuwe verzekeringsbroker. Het managementteam heeft een sessie met AON experts gehad waarbij de verzekeringstechnische risico's de revue zijn gepasseerd; dit heeft geleid tot een aantal bouwkundige en beheersmatige aanpassingen.

De directie werd gedurende het verslagjaar wederom vervuld door prof. dr. Jan Teeuwisse als algemeen directeur. Het Management Team bestond naast de algemeen directeur uit drs. Emma van Proosdij (Hoofd Artistiek Bedrijf) en drs. Jacquélien van Schaik (Hoofd Bedrijfsvoering) en werd bijgestaan door Jaap-Jan Stapel als financiële controller.

Governance

De Code Cultural Governance wordt zoveel mogelijk toegepast. Voor Stichting Museum Beelden aan Zee wordt het Bestuursmodel gehanteerd. Binnen de (personele) mogelijkheden van het museum bestaat er naar het oordeel van het bestuur een afdoende systeem van interne controle.

Verslag over de gang van zaken in 2018

Na de positieve resultaten van 2016 en 2017 heeft ook in 2018 de Stichting Museum Beelden aan Zee een positief financieel resultaat behaald, in dit geval van meer dan €250.000, en een bezoekersaantal van meer dan 83.000. Dit is exclusief de grote aantallen bezoekers van onze buitenbeelden op de boulevard, wellicht de meest gefotografeerde plek aan de Haagse kustlijn. Stichting Museum Beelden aan Zee heeft daarmee wederom aanzienlijk bijgedragen aan het verder versterken van het goeddeels liquide weerstandsvermogen van de moederstichting De Onvoltooide dat nu meer dan €2,4 miljoen bedraagt.

Naast al het goede nieuws constateren we wel dat onze inkomsten uit de vaste geefkringen enigszins zijn achtergebleven bij de ambitie en er minder fondsen ter dekking van de tentoonstellingskosten zijn gegenereerd dan begroot. Een en ander is deels gecompenseerd met opbrengsten uit enkele legaten. Het artistieke team is er echter goed in geslaagd de tering naar de nering te zetten zonder de kwaliteit van de tentoonstellingen

geweld aan te doen. Met name de tentoonstelling "Zadkine aan Zee" is een enorm succes gebleken en heeft tot de sluiting, begin maart 2019, meer dan 60.000 bezoekers getrokken. De aanpak die in 2016 is ingezet om eens per jaar een grote tentoonstelling te presenteren voor een breed publiek blijkt ook dit jaar zijn vruchten af te werpen. De risico's in verband met de relatieve hoge kosten van deze tentoonstellingen blijven beheersbaar door een verdere professionalisering van onze projectmatige aanpak.

Naast strikte beheersing van onze operationele lasten, waarvan personeelslasten het leeuwendeel uitmaken, zullen we de komende jaren investeren in de verduurzaming van ons gebouw om daarmee onze jaarlijkse huisvestingslasten structureel te verminderen. Een aantal verbeteringen aan ons 25 jaar oude gebouw zoals vernieuwing terrassen, nieuwe verlichting en elektrische installatie, vergroening binnenplaats en verbeteringen aan restaurant en winkel worden hiermee voorzien. De sterke toename in onze bezoekersaantallen vragen een stevige aanpak van onze publieksruimten. Plannen hiervoor worden nu voorbereid en een aparte fundraisingcampagne gestart. In brede zin zullen bestuur en directie zich inzetten voor een verdere uitbreiding van individuele en institutionele geefkringen mede ten behoeve van de dekking van de kosten van het ambitieuze tentoonstellingsprogramma gedurende ons 25 jarig jubileumjaar 2019 en een verdere groei in ons weerstandsvermogen.

Met bovenstaande staat natuurlijk voorop dat we ons publiek kunnen blijven verrassen met een hoogwaardig tentoonstellingsprogramma, waarmee we onze missie vervullen en waarmee we voor solide publieksinkomsten zorgen.

Het bestuur dankt directie, staff, vrijwilligers (partners) en sponsors voor hun inspanningen en bijdragen in het afgelopen jaar en wenst hen veel succes in ons 25-jarig jubileumjaar.

Den Haag, 25 april 2019

Namens het bestuur
Mr. A. Ruys Voorzitter
Ir. I.M. Kalisvaart MBA Penningmeester

Financiën

Voor de toelichting op de balans en staat van baten en lasten verwijzen wij u graag naar onze website www.beeldenaanzee.nl

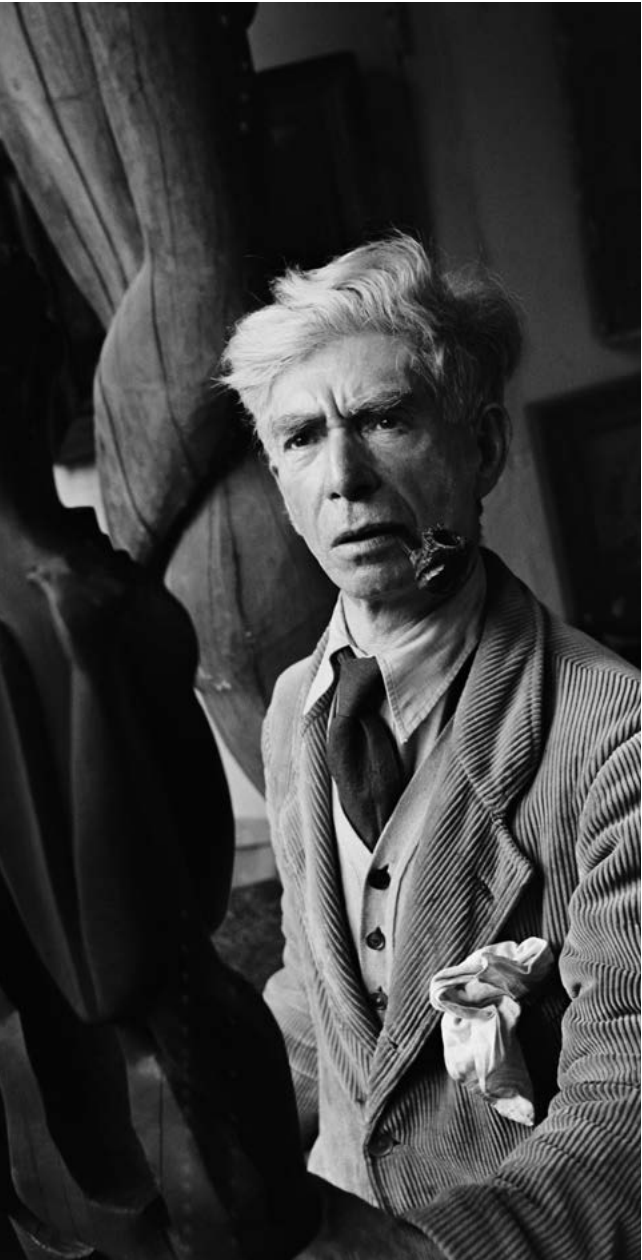
Balans Stichting de Onvoltooide*

	31 december 2018	31 december 2017
	Euro	Euro
ACTIVA		
Vaste activa	2	2
Vlottende activa	657.350	347.087
Effecten	1.143.461	-
Liquide middelen	603.065	1.751.156
Totaal activa	2.403.878	2.098.245
PASSIVA		
Algemene reserve	1.980.380	1.722.072
Bestemmingsreserve	375.102	368.792
Totaal eigen vermogen	2.355.482	2.090.864
Vlottende passiva	48.396	7.381
Totaal passiva	2.403.878	2.098.245

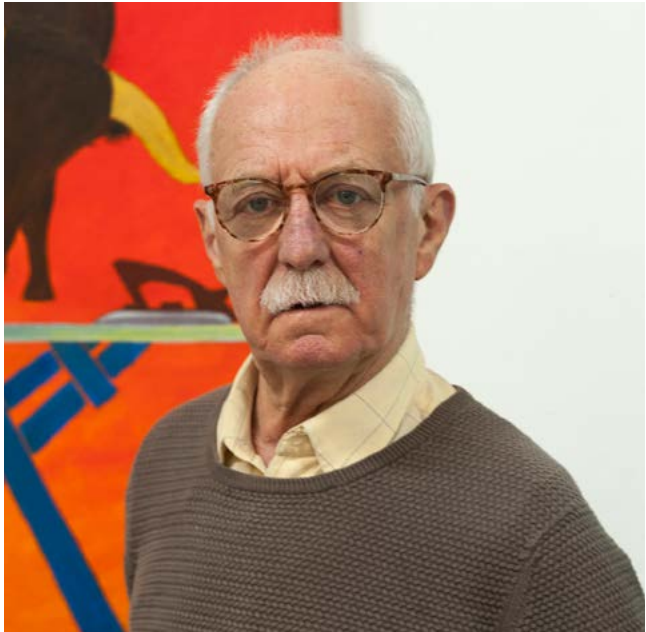
*Stichting de Onvoltooide is moederstichting van Stichting Museum Beelden aan Zee.

Balans museum Beelden aan Zee

ACTIVA		
Vaste activa	36.724	44.436
Vlottende activa	625.997	613.223
Liquide middelen	461.545	97.939
Totaal activa	1.124.266	755.598
PASSIVA		
Algemene reserve	0	0
Bestemmingfonds Collectie aankopen Bank Giro Loterij	200.000	200.000
Bestemmingsreserve tentoonstellingen	0	37.890
Totaal eigen vermogen	200.000	237.890
Voorzieningen en langlopende schulden	11.000	17.000
Vlottende passiva	913.266	500.708
Totaal passiva	1.124.266	755.598

Met de klok mee: André Volten, Ossip Zadkine, Jan Spiering en Johan Creten

Met de klok mee: Guus Hellegers, Woody van Amen, Jordan Herregraven, Charlotte Dumas en May Henriquez

Financiën

Staat van baten en lasten over 2018

	Begroting 2018	Exploitatie 2018	Exploitatie 2017
	Euro	Euro	Euro
BATEN			
Subsidies en sponsorbijdragen	610.000	391.885	665.376
Giften en soortgelijke baten	480.000	397.591	419.801
Entreegelden	680.000	741.583	873.407
Omzet winkel en café	335.000	425.281	451.836
Overige baten	125.000	285.805	171.732
Totaal baten	2.230.000	2.242.145	2.582.152
LASTEN			
Personeelskosten*	858.200	752.665	725.664
Tentoonstellingskosten	645.000	461.131	474.839
Kostprijsverkoop entree, winkel en café	210.000	290.040	337.216
Afschrijvingen	25.000	16.641	21.745
Financiële lasten	7.500	3.351	7.975
Overige lasten	527.800	467.179	568.131
Totaal lasten	2.273.500	1.991.007	2.135.570

Resultaat voor verdeling	-43.500	251.138	446.582
Dotatie bestemmingsfonds tentoonstellingen	0	37.890	-
Verrekeningresultaat Stichting de Onvoltooide	-43.500	213.248	446.582
Resultaat na verdeling	0	0	0

* Gedurende het jaar 2018 waren 11 werknemers in dienst. (2017: 18 werknemers).

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders ontvingen geen bezoldiging

Igor Mitoraj: *Thsuki-no-hikari (Light of the moon)*, 1991/1992, brons, Aankoop 1994

museum Beelden aan Zee

Harteveltstraat 1
2586 EL Den Haag
+31 (0)70 358 58 57

www.beeldenaanze.nl

BankGiroLoterij

EGON
Transform Tomorrow

Sculpture
Club

 Turing
Foundation

Ontwerp: Studio Mooijman en Mittelberg